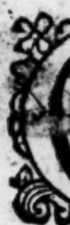

Has
&
Ha
A
t
t

opus
tum,
Nu
nisi
toren
tam
men
enim
cris
rim
postq
tem

Has Amoris flammas ad aras & focos offert dicatque, Hanc emeritam laceramque Amoris Cytharam Penatum ſuorum ſacris parietibus ſuſpendit.

Mihi nunc alas explica Cupido, *Calamumque concede & Numen ſurripiendum. Majus adhuc inſtat opus, & amplius Amoris argumentum, Patronus. Quem ego præſentius Numen mihi invocandum cenſerem, niſi quod inertiæ noſtræ tantum Autorem affingere impii cultus eſſet. Da tamen (O mihi* Cupidine *dulcius Numen) huic uni crimini veniam (ſed enim pietatis ſolenne crimen eſt) ſi ſacris parietibus teſtudinem ſuſpenderim, jam tandem gratam futuram poſtquam ſiluerit. Ego* Praxitelis *Artem imitatus (quid enim non audemus*

Amantes?) non illam Penicilli, sed Pietatis Amore ipsum Amoris nuntium constituo, & mei in pignus mitto. Non hic tantum pingentis habes, quantum confitentiæ. Siquidem & ipse ægri pectoris æstus effuderim in tabulam, & quod potentius passus fueram, infirmius delineavi. Nihil aliud Amoris videar ad vivum descripsisse, præterquam Cæcitatem & Insaniam. Atque adeo vereor ne adhuc requiras, quid tibi muneris specie in manus trado. Quod si umbra & somnio imaginis delusus, aliquid ultra efflagites, ecce libentius tibi sive in munus sive in mancipium venit una

Viva effigies
&
Prototypa, &c.

Cui-

Cuidam importunius flagitanti Quid esset Amor,

hæc reſpondit.

Gnoſco imperioſi *Amoris* laſcivam tyrannidem, ardua ſemper affectuum experimenta flagitantis. Quanquam hoc ipſum Herculeus labor ſit, *Amare*, dum amplius penſa, & expeditiones, & ſæva ſtipendia conſtituit, perperam quærit Crudelitate placere: æquum tamen eſſe cenſemus, quotquot nomina *Amori* dedimus, uti regnum, quod ſane habet maximum, exerceat *Cupido*, & per aſperiora mandata, augeat pariter imperii & obſequii gloriam, Jubeat licet quæ poſſumus, quæque non poſſu-

Amoris aſperiora penſa augent, & obſequii gloriam oſtendnnt.

possumus, præter unicum istud, *non Amare*; neque quicquam infra miraculum exigat, dum idem qui imperat, vires suppeditat, & ingenium supra se evehit, hominemque transcribit in Numen: ut illum prorsus amare neges, quisquis non ultra omnia agat, & vota non æquat sua per facinora. Non satis amat, qui non plusculum quam possit amore fungitur.

Omnia vel ultra vires posse Amatores.

Verum tu æquo jure reposcis affectus, quos ipse docuisti, tua tamen denudatos Venere & facundia. Adeone gaudebis depictam, velut in tabula, in sinu devoto, tui reflexam imaginem intueri? Meque juvabit, qua opus & artificium tuum videar, penitus conspicari? An quia nullis materiæ sordibus tua unquam evilescat imago, sed maculis quoque ipsis, solis instar, splendorem affundat, ideo non procacis ritu dominæ speculo irasceris,

Iucundissimum quisque sibi est spectaculum. Quicquid nobis nos ostendat bis amplectendos, imprimis charum est.

Quod si reddat læsos &

ris, quod nævos, & deformitates non tuas tibi inurit, orisq; reddit convicia? Nescio quo pacto etiam ipsa corporum nostrorum detrimenta & opprobria, decrepitas umbras amamus; & majorem accipiunt religionem trunca simulachra: sic tenuiore plerumque affectu, velut ad infelicitatis solatium, prosequuntur deformia pignora, osculisque gibbos donant parentes, & hæc uteri monstra vehementius venerantur, quasi magnæ Rei portenta. Cum aliis omnibus delicias faciat, nec præcipue authoribus, distorti corporis transposita moles, hominisque Anagramma. Res certe sacra est *deformitas*: quæ omni pulchritudine divinior, Vatibus maxime placuit, unde Numinis speciem simul exprimerent, & verenda magis darent Oracula; quæ una terret Mortales, & monet, nec tam Amari, quam Adorari digna est. Jucundissimum

Fractos charius evadit ipsa deformitate.

Sive ab hac ipsa injuriæ & antiquitatis specie.

Res sacra Deformitas.

mum quisque sibi Theatrum, blandissimumque spectaculum est: Oculusque jam inde mentis dignitatem ei delicias consequi videtur, quoties in se flexilem retorquet aciem, idem ipse spectator & spectaculum. Quicquid id sit quod nobis nos ostendat bis amplectendos, imprimis charum esse oporteat; quod si læsos aut fractos reddat, hac ipsa aut injuriæ aut antiquitatis specie charius evadit. Gratulari libet Naturæ, quod rasam mihi Tabulam indulserit, hoc ipso nomine, unde tantam caperet tui imaginem, qua se teque oblectaret. At, at, *Portentum est quoties cœpit imago loqui.*

Mysterium Amoris est, nec exprimi fas nisi sese Interprete.

Atque vero mihi longe promptius est *Amare*, quam illud dicere quod sentiri tantum gestit, non monstrari; & quoniam cordis incolit recessus, Contubernalem dedignatur Linguam. Quod nullis exemplis, nullis docu-

documentis Mortales accepimus, tum demum omnes ſcire cœpimus, poſtquam omnes idem fecimus. Diceres non tantum cæcum, ſed etiam elinguem *Cupidinem*, qui omnes corporis artus præſtitit vocales, præter unam linguam: unde diſertius ſuſpiria quam verba, quaſi vitalis auræ internuncias particulas, tranſmittunt Amantes; & animatus tanquam *Paphiæ* columbæ gemunt epiſtolas; unde digitis ſine calamo facundis confabulantur tacite, & in Corollis texunt dialogos. Per affabiles nutus, perque miſſiles riſus, vocales cupiditatum Tabellarios, vota audiunt mutua, animaſque viſiles legunt. Nunc canori geſtus, quaſi tot rhetoricantibus figuris compoſiti, arcano varioque idiomate procantur. Nunc vultus peregrinantes, velut in ignotos defixi, dum conſuetudini renunciant, clam conſueſcunt. Nunc

Idiomata amantium, ut legatorum conficta inverſis characteribus.

Colloquia, ut Angelorum, intuitu peragunt, non intellectu, ſed voluntate ſeſe explicante.

ſubducta ſupercilia iras projiciunt, ſed & ſedulo adblandiuntur: & in ira tenues ſolum delicias meditantur. Nunc intercurſantes ex oculis Animæ, pronuba ex intervallo baſia raptim delibant, & furta amplexuum referunt ovantes. Hoc inter triumphos & delicias reponunt, *latere.* Adeo illud, quod toties in Theatrum prodiit, etiamnum ſpectatores fugit, & ſua perſona ludos agit. Videntur ſane ſupra humanas leges divini hi confabulatores, auguriis certiſſimis captare alterius vota, viſcera inſpectare, & vaticinia inſtituere, potius quam colloquia: ubi cogitationes clariori intuitu deprehenduntur, antequam in verba exeant, aut fallere norunt; & vota quaſi ſpectra oculis objiciuntur, ſed ut imagines quædam, non alia arte, quam qua naſcebantur, conſpiciendæ. ubi exeuntes è corporibus ſpectabiles, velut

è

è ſimulachris numina, non ſolum ſe aſpectui exhibent, ſed induunt, & quem affari contendunt, penitus animant. Plane quaſi intra idem corpus libere commeant errantes & vagæ mentes, nec minori ſilentio quam ſecum ipſis colloquuntur. Hic unus exprimi neſcit, & velut myſterium colitur affectus; cujus ſacra (uti antiquiſſimis fere Numinum) perinde ac crimina, pudore & ſilentio proteguntur. Habet flammeum ſuum omnis *Amor*; *Veneriſque* Alumni cum *Ænea* nube circumfuſi procedunt in publicum, & in ipſa hominum frequentia ſibi ſecretum faciunt: quin & uno haud contentus velo, gaudet *Cupido* ex inſidiis ſaucia ſpectare corda, ipſe non ſpectandus. Ita qui mundum compoſuit, ſeſe in confuſo reliquit *Amor*, inter antiquas tenebras & primævum Chaos receptus.

Flammeum & velum habet omnis Amor.

Solem uſque adhuc fugit tanquam

Myſterium.

Amor; nec exprimi fas est.

tanquam Proditorem *Venus*, & ne deprehendi possit, nescio quis Deus conclusit in Labyrintho, non solum *Pasiphaës*, sed omnem omnium *Amorem*; & si quando deprehenditur, aut retibus laqueisve implicitus, aut monstri specie involutus apparet. Ænigma hercle quisquis amat, & sibi ipsi factus Problema; quodlibetice vivit, & in utramque partem exercet affectus, dum pugnantibus votis, per fluxus refluxusque pectoris huc illuc rapitur; ut in illo facile agnoscas contrariis ventis undisque multum reluctantibus genitam *Cyprida*. Itane eundem illum & servire & libere agere, sui juris simul & alterius, & quod Imperatorum libertis evenit, nullo magis quam obsequii Titulo Dominis imperare? Itane eundem tam bono omine, mori simul & vivere, & Phœnicis sorte, vitalem sibi rogum exstruere, unde ex incendio uberius reviviscat

Ita etiam Aenigma est, nec vel intelligi potest.

Problemata amatoria.

vivifcat

viviſcat? Itane maligna & inſana eſſe Amanti vota, eum cui maxime favet, ideo miſerum optare, ut ſuccurrat? vulnus prius infligere, ut ſit ipſe ſanitatis & ſalutis author? ideo Amicis deſpoliatum, & fortunis omnibus exutum velle, ut horum ipſe in locum ſuccedat? & prius Neceſſitas quam Blanditiæ & merita illum ad amplexus trahant? Neſcias an tibi iratum & adverſum habeas, an propitium & benignum, dum eadem maligne moliuntur Odium & Zelus. Inhumane factum eſt, aliorum deprecari gratiam, ut ſibi unice placeret; alioſque amandare conſortes, & in jus vocare quaſi ſibi damnum inferrent; & hoc ſollicite cavere, ne aliquando ſapientior evaderet, unde ipſe in contemptum veniret: ſcilicet cæcum eſſe & Amaſium juvat. Quin reciprocis æſtibus & Paroxyſmis, ritu febricitantis, friget & recaleſcit de-

Malignus ſimul & Benevolus.

Nullus ſine indignatione Amor.

devotum pectus; nec ullus eſt qui ſine indignatione amat, Exſecratur merito jucundum illum Carnificem, qui flammis amantem adurit, qui ſe ſibi ſurripit: ſed & juvat, Papilionis inſtar, has circumludere flammas, & beato frui necis autore.

Seipſum miſer extra ſe quærit, hæretque captari, ut captum quandoque ſe redimat, & ut ſibi ſit proximus, ſemet poſſidenti adhæreſcit. Difficile illi eſt *Amare*, difficile etiam *non Amare*; utriſque difficilius eſt *Amore* frui. Tam votis ſuis, quam votorum exitu affligitur neceſſario miſer animus: ut ſi propitiis diis, & ſecundo fruatur *Amore*, jam priores repoſcit cruces, & dulce illud tormentum ſuſpirare & cupere. Vſque adeo juvat amplius ad amplexus aſpirare, quam iis velut catenis aſtringi. Pluris quiſque facit deſideria, quam deſideriorum eventus. Nulla ſane ſorte felix

lix futurus, qui de successu queritur, jamque ægre patitur suspiria sua, anxiasque delicias disperdi. Quod durum premit Amantes fatum, quibus utut faveat fortuna, suā semper mens adversatur.

Unde ejus conspectum fugit, tanquam malum ominatum, cujus tamen vultu pascitur, cujus in lucem prodire id demum nasci existimat? Quænam hæc infelicitas, voti compotem voto non posse frui? Illa cincta Gratiis Majestas & allicit, & terret. Illa oris serenissimi, ut solis claritudo, & reficit oculos, & perstringit. Hæret attonitus cultor veneratione tantæ divinitatis, quam sibi timendam finxit, Cyclopis fato suum passurus fulgur. Numen illi imposuit *Amor* & titulos, ut jam dignior videatur possessio, quam qua frui sibi permittat, suamque ipse patiatur invidiam, sibi obstet Religio; & quicquid

Amat, sapit, & timet conspectum.

pro Numine habet, mente sola, non oculis, adeundum judicat.

Alternis gaudet & suspirat.

Scilicet huic affectui sollicite prospexit Numen, dum gaudio immiscuit tremorem & sollicitudinem, ut delicatior exiret voluptas. Hinc ipsa desideria ita torquent, ut etiam delectent; & gaudia ita calamitatibus infestantur, ut etiam crucient. Ita parce exhibentur, quemadmodum dominarum vultus, qui per byssinas nebulas tantum apertius celantur. Ita ut illis contingat, & habere simul & carere, utpote quibus majora quæruntur quam quæ tota simul indulgeri fas est gaudia; & per vices tantum conceditur ambulare, assidere, spectare, alloqui. Quinimo post hæc omnia irrequietus usque & famelicus animus, nec consortio, nec aspectu satiandus, aliquid divinius ultra expetescit, quod nec assequi, nec scire datur. Nescio quo fato hoc

hoc illos verſat infortunium, ut quia niſi per ſomnia nunquam felicitatem ſoleant prenſare, quas vere tenent delicias, tenere ſe dubitant, tenereque adhuc tractantes, umbras & ſomnia eſſe exiſtimant, amplius deludi recuſant, & timent frui.

Affectus ille qui cæteros componit animi motus, qui homines, feras, & Philoſophos conciliat, ſibi unice diſſidet, & diſcordi nexu rerum diſſimilium nuptias inducit. Nec ergo *mollem* convicieris cujus brachia tantum amplexibus atteruntur; qui ſemper aut odores exhalat, aut ſuſpiria; qui levis ſupercilii minis oculique ictu proſternitur: etiam *durum* & *aſperum* ſcias, qui curarum pervigilia, & triſtes in lumine excubias patitur, & prolixa injuriarum patientia animum exercet periculorum avidum; ut ſi deſinit metus, voluptati ſit eos fingere,

Mollis ſimul & fortis.

gere,

gere, & capitis diſcrimina accerſere, tanquam blanditias, & *Amoris* argumenta, ut genus procandi cenſeatur pallescere, ſeque prius miſerabilem reddere, ut probet *Amatorem*.

An vero ſtupidum dixeris, quod verbera & contemptus pro blanditiis urunt & irritant *Amantem*? Totus, crede, in animam tranſmigravit, aut æthercam ignis particulam, quæ nullas ſentiunt plagas. Aut, ſi illud rideas, hæc ſcias. *Amoris* eſt Philoſophia affectu odia vincere, ignemque igne, ſed ſplendidiore, expugnare. Scias tamen, non *Amantis* iſte *ſtupor*, ſed *æſtus* eſt; ſiquidem injuriæ ut ſpretæ exoleſcunt, ita humaniter acceptæ tranſeunt in beneficia, aut, ut dura omnia, molliore & cedente ſinu franguntur.

Amantis vitia placent.

Quid adhuc inſanum & cæcum exclamas, quod alterius maculas velut ornamenta & ſtellulas ſuſpicit

quod

quod in vitiis causam decoris ponit, & culpam humanissimo errore (quod à Panegyricis fieri videmus) propinquæ virtutis titulo cohonestat? Se licet negligat *Amasius*, comptius ab *Amantis* arte fucus illi & ascititia forma inducitur. At (iniquissime Arbiter) Censorem postulas, non Amicum, & affectuum loco judicium exigis, quod invides *Amanti* felicissimum errorem, unde beatior sibi videatur? Fas sit sibi ipsi fraudem facere honestissimam, & augustiore specie illum in animo formare suo, quem ibi sanctius colere & contemplari decrevit. Pictorum illud est, vultus non similes, sed pulchellos effingere, & Archetypo blandiri; dum tabulam expoliat ad speculum potius, quam imaginem.

Ne tu, ne credas erutos *Amantium* oculos, sed velo tantum obductos, per quod, veluti per transennam nebulamve,

Cæcus, sed & maxime oculeus.

lamve, ſecurius clariuſve proſpiciunt. At contractos exiſtimes, collimantium more, ut perſpicacius cernant: unius obtutu defixi, ad cætera non lippiunt, ſed faſtidiunt, ſed clauduntur. Ubi unius ſpectaculo ſeſe fatigant lumina, aciemque in illo conſumunt, & deponunt, quaſi dedita opera, ut nihil prætcrea ſpeculentur, non hoc eſt cæcutire, ſed nimium videre Quod ſi philoſophari nihil aliud eſt quam Ideas contemplari, hoc ipſum profecto philoſophiæ opus eſt, *Amare*. Imo vero ſi tantum quiſque amat, quantum intelligit, migravit in Scientiæ argumentum illud, quod in affectibus inſanum creditur, vehementer deperire. Audi *Amantium* machinas & obſidiones vel expugnandis regnis pares. vide triumphatas quotidie puellas, velut tot ingeniorum Trophæa duci, quas neceſſe eſt prius decipi quam capi, & invitas ad

ſua vota perduci: ita falli amant magis quam amari, & prius ſtrophis doliſque circumveniri quam amplexibus. Expendas quantos ubique præſtat afflatus *Amaſia*, quos doceat Lyricos pruritus, quamque epigrammatice laſcivire erudiat ſaucii æſtus pectoris. Tanti æmulus ingenii exclamabis, *Da quod amem*: adeoque *Apollinis* vice in poſterum *Cupidinem* adornabis. Maligne erras, quiſquis everſæ mentis deliria eſſe exiſtimas, quæ divini furoris ſunt myſteria. Pari ritu ſine ratione feliciter impetus diſponit, ac nunquam errante dextra humana jaculatur corda, etiamſi idem cæcutiat, nec ſcopum collimante perfigat acie. Regitur nimirum non oculo manus, ſed impellente intus numine: neque ratione ducitur *Amor*, ſed aliquid ratione divinius ſortitur, ut ipſe Deus; qui Rationem non habet, unde poſſit errare, ſed certiſſimo

Cum ratione inſanit Amor.

ſimo

ſimo impetu fertur in omnia & ſine conſilio ſapit.

Solius ſapientis eſt.

Quam bene inter ſe conveniunt *ſapere* & *amare*, cum ſolius hoc *Jovis*, & poſt Numen, ſapientis negotium videatur, qui oraculo par, ſatis novit, QUIS OPTIMUS. Alium enim amare præter optimum nefas eſt. Hic unus erit qui judicium feret, fati inſtar, perpetuum. Non *Amare* poſſit ille, cujus fallit opinio, cujus errat amplexus, aut quem aliquando debuerit odiſſe.

Conjugium enim *Amantium*, velut ſolenne Matrimonium, nullum admittit Repudium. Ubi Zona ſolvitur nodus ſubnectitur non ſolvendus, ſed, velut ille *Gordianus*, diſcindi aliquando poſſit, nunquam ſolvi. Quanquam enim Animarum nexus morte ſola diſcindi potuerint, poterint neque morte ſolvi. Non deſinit *Amor* licet deſiit quod amatur. Tunc quoque cum fuerit no-

non videbitur Anus conjux, & quæ defloruerit forma, fideli mente ſervabitur illibata, & ſaltem memoria amabitur jam paſſa Metamorphoſin pene ignota uxor. Tunc quoque cum fata eripuerint, quaſi tantum abſentiæ per intervalla diviſus, ſpirabit memori in animo ſuperſtes uſque uſque amicus: quoties dulci cum ſpectro miſcebit amplexus, negabit periiſſe. Nihil agitis, O *Parcæ*, adhuc colloquimur, adhuc duo ſumus. Aliis Hominem eripuiſtis, mihi nec umbram quidem. Prius tantum eadem anima, nunc etiam corpore utimur. In Nos, ut in Aſtrum ſuum & cœlum, recipitur.

Res perpetua amor,

Jam Circulum ſuum confeciſſe *Amor* videatur; qui ita ſemper eo redit unde proceſſit, ut perenni motu divina imitetur; ita in ſe deſinit, ut ſemper incipiat. Neque enim amat, ſi quis aliquando aut minus, aut non omnino

Circulus eſt.

omnino amare poterit. Non enim ut cæterarum rerum, ita *Amoris* finis aut ſatietas eſt; nec, ut fames ſitiſque aſſumpto cibo ſedatur: quodum expletur, non extinguitur, ſed ſuccreſcentibus irritatur deliciis;& tanquam novo indies ſpectaculo dilecto vultu luxuriatur. Perenne capit oblectamentum, perpetua urgetur aviditate,& ſemper invenit quod ultra expetat: Contemplantis animi & cœli ad ritum perpetuo movetur, non quieſcit; nec laſſat iſte, ſed reficit labor. Ita unius finis benefici gradus eſt futuri, & geminato imitatus ardore Hominem primo, deinde beneficia ſua fovet.

Mors Amor. Immortalem oportet eſſe *Amorem*, vel quod æterno dicatus, vel quod in ſe ſemper ſubit Mortis vices. Quis enim neſcit teſtamentum ſimul *Amantis* & fatum eſſe, unde animam ab ore alterius legendam extremo ſuſpirio

ſuſpirio exhalat, ſuique hæredem ex Aſſe conſtituit, unde bona diſpenſat, & illuc ſupellectilem tranſmittit, quo demigratus eſt? Cui vatum divina ſors contigit, extra ſe rapi, vitæque quaſi perpetua extaſi frui, propriaque exui anima, ut aliena felicius impleatur. Fidem mihi facit tranſmigrationis & μετεμψυχώσεως ſuæ dum amat *Pythagoras*, non dum philoſophatur. Cujus deſultoria anima, & emiſſitium pectus, depoſitis ad libitum, quaſi veſtimentis, corporis exuviis, ſedes ad amœniores & pulchrius hoſpitium, velut ad Elyſium, evolat. Ante hunc obitum nemo felix, quem præſtant *Amor* & *Philoſophia*: hæc animum pulchri contemplatione colliqueſcentem ſolvendo à corpore, iſte pulchri ad complexus emittendo. Inde faſtidium, hinc fuga exituſque ſui: utrinque accerſitur pulchrum ſine neceſſitate fatum, &

Hic Pythagorica Tranſmigratio.

velut phœnici magna libido pereundi. Ad lautioris conſpectum ædis (delicatularum more Dominarum) ſubit primum ſui faſtidium domicilii, & ſuperba ægritudo; deinde ad oras illas florentes peregrinatio, in quibus quoniam naſci non licuit, volumus hoſpitari, & conſeneſcere, aut quaſi repetitis vivendi rudimentis renaſci. Quiſquis es qui hos neges Animarum transfugientium excurſus, attentius ſpecta, ut ea ſemper parte manifeſtius confluat anima, qua propius accedit ad *Amaſium*. Si jungantur dextræ, diſtribui dices in digitos palpandas animas, ſeque mutuo prenſare, & nectere, Si conſerantur latera, exſultare præcordia, & glomerantes ſubito illapſu ſpiritus illuc ſenties facto agmine concurrere, pulſare ſeque (uti ſolent Ruſtici) verberibus ſalutare, exitumque pene rupto carcere, quærere, & eluctari. Quo dicam

Vnde ex conſpectu Amaſii Rubor.

faſcin

faſcino ad conſpectum chari capitis evocatur ſubitus in ora rubor, & ſaucii pectoris index exſilit in ferientem, non aliter quam hominis cæſi vindex cruor erumpit in Homicidam, vulnuſque redit in vulnerantem; dum hic ad vindictam neſcio quo inſtinctu, inde ad medelam feſtinat purpurea Anima? Vide ut avide captant ſonos Animæ in auribus excubantes, & in eos mox ſe covertunt, Spiritus commutant, dum verba miſcent, & in illa ipſa immigrant vota, quæ loquuntur. Vide errantes ex oculis perenni effluvio Animas cupidis obtutibus ſeſe conſumere, & frequens deliquium pati ſpectando. *Amantibus* idem prorſus effari eſt, & exſpirare; idem videre, & ſeſe extra mittere; ſpectare, & tranſire in ſpectaculum. Adeo feſtinans ad exitum totus homo modo in oculum, modo in aurem migrat, & ea ſolum parte vivit,

Vnde deliquium.

quá ſuo fruitur Socio. Sic homines *Amor* contractius cogit ſpirare; &, ut quædam imperfecta Animalia, unico ſenſu jubet eſſe contentos. Atqui vero hoc eſt divinum hominem, non mancum reddere; ex quo pauciora vitæ inſtrumenta poſtulat.

Eſt Animæ extenſio.

At unde ſuave detrimentum corpus, inde capit augmentum Anima, & expanſione quadam in majus diffuſa, quæ unius tantum pectori nata eſt, nunc & alterum regit, bis victura. Inter duo corpora confuſa neſcit cui potius formata videretur, ut in omni Amore incrementum agnoſcas: Quiſquis amat, inde numerus eſt: *Antipherontis* fato, aſſiduum ſecum circumfert conſortium, ſeque altero ſodale fruitur. Si tamen numerus hic dicendus eſt, quem mihi computat idem calculus, quem unus diſtinguit, homo, commutatis vicibus hinc inde

Vnum in multos diffundit.

inde positus Fœcundo errore non aliter Amantibus quam potantibus, bina apparent omnia. Sed eo ritu bina, quo & ipsi oculi quorum unicus unice motus, unicus visus est. Duo hic videas adeo arcte in amplexus irruentia, ut in unum transeant; & amplexus perdant velut intra se complicatis brachiis Dum *Salmacis* fato idem sit quod petit, & petitur; nescit an amet verius, an ametur; nec fruitur, sed convertitur in votum. Vah, ludis fraudulenter, munifice *Cupido*, dum intra pectus condis, quod ad amplexus requiro Nimium propitius es; fac aliquid contra, ut duo simus, ut esse nos sentiamus quod volumus. Obstat cupienti, nimium frui. Obstat eundem esse, quem ad partes voco. Idem usque velle & nolle, nihil consortii affert, ludibrii plurimum & fastidii. Dum consulimus, Invicem tantum assentimur; non mutua officia,

Vnum ex multis facit.

 sed

ſed delicias nobis facimus. Videor umbram pro Amico complecti, quæ veſtigia ſemper premit, & motus imitatur meos. Abſiſte precor, O mihi meipſo junctior Amicule, faxis quantum potes, bene velle , ſed minus Amare.

At O Cordium Tarpezitam *Cupidinem!* O inſtrumentum commutandi, & utilem ſyngrapham , unde eadem illa proplaſtice compaginandi corda, eadem vis quæ unum ex multis facit, unum quoque in multos diffundit! Sic eadem eſt unitas , quæ cum ipſa non ſit numeranda, exit tamen numeri principium. Sic eadem ars eſt , quæ res multiplicat , & ſubducit in ſummam. Neque hoc detrimentum exiſtimamus , ſed compendium ; niſi quod amplius prodeſt vires colligi , quam extendi. Eo perfectior quæque res eſt, quo ſimplicior. In nullo ſpacio aut numero comprehendi, Dei eſt. Quic-

Quicquid optimum, quicquid ſummum eſt, id unum eſſe oportet.

Vt ergo hoc perfectionis habet *Amor*, ſummam unitatem; ita & altero gaudet perfectionis titulo, ſeſe communicare. Quicquid enim perfectum eſt, hoc uno modo creſcere poteſt, ſi ſe diſtribuat. Hoc cenſu in ſuo ſæpius ſcribit, quod alios ditat augetque. Hinc ille benignus Animus, natus ad humani generis patrocinium, tam facilis ad Amorem, quam omnium Amore dignus, illud inſtituit liberalitatis genus, ſeipſum alteri donare: quod unum proprium hominis bonum eſt, & primitivum munus. Cætera aliena ſunt, nec in noſtris numeranda; quæ non magis quam ſolem hunc & communem Auram poſſumus largiri, & vix jure utimur, verum non ſine rapina donamus, cœli nimirum & fortunæ Beneficia.

Primum donum eſt.

Ad Numen propius accedit quisquis amat; eoque huic uni cum Numine incumbit, *Prodesse.* Sentiunt itaque & qui animis maxime valent, æque ac qui corporibus, ingenuos generandi, id est, dicendi pruritus, capitis puerperia, & castissimam propagandæ virtutis libidinem. Etenim fœcundas mentes, uti fontes undarum vi æstuantes, eluctans intus Anima, & singultiens spiritus impellit, ut sese effundant. Tantum abest ut ab egestate proficiscatur amor, ut opulentiæ nomen sit, maximeque adveniat naturæ subsidio, nisi quis ægritudines nominet ipsa remedia, quia cum morbis conjuncta. Non libet amplius de naturæ angustiis queri, postquam ingenuum illud humani generis commercium indulsit; quo quisque se tradit & alium accipit, (neque enim *Amore* nosmetipsos prodigimus, sed commutamus) imo

Opulentiæ, non indigentiæ nomen.

imo quicquid in alio divinum est, suum transfert in Ærarium, alienis Hæres accedit opibus, alienis quasi suppostitiis dotibus expolitur, suosque in altero defectus supplet.

Ingenuum est commercium.

Fallor tamen, aut nulla in Amicitiis negotiatio nullum aucupium subest; sed neque hoc Amoris præceptum est, UT AMERIS AMA. Gratis, & sine pretio adacti, hoc quodcunque sumus alteri impendimus, communicandi tantum animo quanquam commutandi fortuna. Quid enim liberalius istis Amandi exemplaribus, Deo, & Parentibus? Quorum affectus omni gratitudine majores coli tantum possunt, non rependi. Illic tamen ubi improbus esset omnis gratitudinis conatus, vices constat referri, dum ipse cultor Dei, opificium simul & opifex, Deum facit adorando, & genibus ex suis (uti ex femore *Bacchum*) *Bacchi* Numen parturit

Non commutandi, sed communicandi animo, quanquam & commutandi fortuna.

turit Pietas. Et idem ille, qui parentibus vitæ brevem usuram debet, iis vitam reddit posthumam, transmissæ animæ non magis hæres, quam custos. Aspice vitem *Cupidinis*, non *Bromii* Arborem, ut mille brachiis ambit, mille amplexibus sollicitat virum; ut illi uberius præsidium præstat & ornamentum, à quo fulcitur. Non alia onera quam gemmea dona & umbram apportat, unde ab injuriis Cœli defendat, quas ipse sustinet. Dixeris, non auxilia petere, sed ferre *Amorem*. Vnde amplitudinis tessera est, & superiorum sors, libentius *Amare*, quam *Amari*.

Amoris à sacris & castris amandatur quicquid infirmum.

Ite nunc quotquot creditis non Benevolentiæ causa, sed Profugii, Homines uti imbelles feras coire: sciatis illum quem olim puerum putastis, denuo adolevisse *Amorem*. Sciatis ab his sacris quicquid infirmum est, sive sequioris sexus, seu debilioris

ris ætatis, procul amandare ſteriles cultus, & male pia opprobria militia ubique vacant, neque *Cupidinis* caſtris ſacramenta dicunt pueri, fœminæ, ſenes, neque (quod his omnibus infirmius nomen eſt) improbus animus. Proh! Humanitatis certamen quale inibitur, ubi vincere, aut vinci pudor eſt, ubi honeſtior fuga eſt? Quale inter hos fœdus & conſortium, qui nihil habent commune præterquam unum hoc, *Vivere*?

Quid autem iſthæc laſciva ætas, quæ ſodales juxta ac ludos in horas mutat? cui textiles in Aulæis viri ad conſortium unice placent, veri terrent Homines. Cui odii & Amoris cauſas ignorare Innocentiæ meritum eſt, & digna miſeratione virtus. Quæ quoniam omnes, tanquam parentes, pari affectu proſequatur, omnium ſubinde tanquam parentum promeretur indulgentiam,

excluduntur pueri, ut virtutibus, ita & amicitiis immaturi.

Ami-

Amicitiæ adhuc impar. Quanquam & hic amabili Benevolentiæ error, quod dam videatur humanitati rudimentum,& amicitiæ Tyrocinium.

Senes & emeriti, qui moleste nimis aut delirant, aut ſapiunt nimis.

Quid altera iſta ſevera nimium ætas, non ſibi magis quam aliis moleſta? Iſta ſcilicet quæ baculum ſola deperit,aut pro ligno Hominem ſumit,in quem reclinet; quæ toties alteri iraſcitur, quoties Podagra furit, ſuoſque morbos querula imputat quaſi crimina amanti; quæ tremulo non magis corpore quam animo, omnia pro ſuſpectis habet. Etiam officia expaveſcit, tanquam captandi artes. Nimium illi placere eſt Pollinctorem agere, & quaſi mortuum ungere. Iuventutis luxus mihi invidet ſemper, aut caſtigat tranſactæ Adoleſcentiæ ad exemplar; meoſque mores culpat, ut ſuos jactet, meus nimius Rivalis. Elatum crederem, dum audio annales,

&

& Epitaphia ſua quotidie recenſentem ; monitus aſperiores patior perinde ac jurgia & lites in hoc perpetuas, quod non una conſeneſcam, una commoriar. Importunus rugas in me ſuas exigit, & iſtam ſenii virtutem dicam an morbum? *Sapere & ringi.* Videor ſane coram Magiſtratu ſiſti, & cenſuram ſubire non ſodalitium. At quiſnam crudelior *Mezentius* cadavera caleſcentibus deſponſat amplexibus? & inter vitæ delicias præcipit deliria, & conſilia? Quis iniquus Arbiter me cum alterius ævi homine jubet retro vivere? quem paulo familiarius habere nefas eſt, & revereri id ipſum eſt extra Amandi fines & humanitatis jura quadam Apotheoſi proſcribere. Verũ uti teneros animos prodromis naſcentis amoris deliciis imbuit Volupe iſtud cum paribus ludere; ita etiam emeriti caloris ultimus aliquis conatus videatur, ſive adoleſcentium

lescentium infamiæ deliria sua blandius attemperare, sive cum coævis una tussire, veterumque Amorum recordatione & invidia frui. Quibus unum hoc restat; missione jam nolentibus data, alienis Amoribus interesse, præcepta quasi philtra miscere aliis, & suspirare; molles erudire amplexus, & optare. Etenim hæc Cadavera, quemadmodum Animæ, sic & flammarum reliquiis misere palpitant; quæ non vivere faciunt, sed vixisse ostendunt; tædasque *Cupidinis* nunc denuo usurpant ad funeris pompam.

Fœminæ, ut diversi ab homine generis animalia.

At O *Cupido*, O *Hymen*, *Hymenææ*, quam impares faces accenditis! virum cum fœmina! hoc non jungere est, sed perdere; nempe infelicius par, quam animam cum corpore: cujus consortium dum oblectat, infra se demittit, & dehonestamento est; dum inservit, fallit, & detrimento est. Alteram ex adverso lancem

cem non implet fœmina, sine Auri pondere. Opus est ad hos amplexus, hæc ad oscula, dote & stipendio. Conducite hanc felicitatem, non gratis admittimus. Neque tamen inter consortia humana, sed inter peculia numeranda est mulier, Thalami supellex, & mensæ ornamentum. Sic cum illa quemadmodum cum catella luditur. Non degitur hoc quodcunque ævi est. Cui pigritiæ & luctus tempora sola permittenda sunt. Cum nocte aut cœna veniat Lux mea, horasque perdat etiam invitis nobis perituras. Hæc vitæ intervalla, & respirandi Parentheses, & vacua actionum vix satis implet: ad iniquæ naturæ pensa, & ævi nostri dispendia accedit, somnoque & cibo gravius damnum est, uxor, dicamne? & dicam sane, pace Gynecæi, quod sentio. Ego has humani generis expletivas particulas, quasi in orbe muscas conditas existimo,

istimo, ne humanis rebus vacuum contingat. Ego totum hoc futile genus, medium quoddam Animal semper duxi, quod hominem, Centauri instar, cum fera componit, & quasi utriusque Naturæ & metamorphosis confinio detineat. An vero hoc consortium dicitis, quod id unum homini præstat, ne solus sit? Plus satis est illis si Rationis vim agnoscant, & sentiant, non utantur; & ut Animantes natura sua efferæ, consuetudine demum mansuescant. In his nihil magis timendum, quam ne sapiant, aut aliquid sciant ultra silentium, & oblectandi simplicitatem.

Amicitia rationis opus est, judicii res æque ac affectus.

Sanctior res est *amicitia*, quam ut amplexus vel honestos adsciscat, quos deprehensa debet erubescere. Augustior hæc flamma est, quam quæ adjunctam una levitatem patiatur. Imo arctius connubium est, quam ut admittat vel sexus discrimen.

Supre-

Supremum hoc est Rationis opus, eligere cujus moribus libentius vivas quam tuis, cujus arbitrium equaris tanquam proprium; aut etiam exspectare dum eligas quem ames: ita deinde *Amare*, ut qui impetu, non judicio rapitur; ut qui semper amare incipit, tantum abest ut desinat: Hoc est impatientiam cum constantia jungere: hoc est consignatam in animo Ideam ipsa cera expressius recipere, tenacius servare. Imo vero istud est virtutis negotium, unam votorum mensuram figere; eosdem mores per omnes fortunæ vices sibi similes fingere; duos denique ita componere, ut quod uni vix contigit, unum hominem agant. Quos eadem velle semper necessarium sit quia non nisi optima velint: summa quoque gaudeant oportet communione, quia virtutes quas sine invidia possident, impertiunt: adeoque hæc animi

quæ sola secum consentit, & præstat duobus unam vivendi regulam.

Virtutis negotium est.

Cujus fine detrimento communio.

nimi bona magna aviditate effundi expetunt; & mentis candor, non secus ac cœli lux, perenni incremento sese prodigit. Item firmius vel *Stoica* fatorum catena vinculum, ubi perpetuam animorum cognationem inducit, non eandem parentem habuisse, sed eandem vivendi originem, *Rationem*; & (quod vim habet vitaliorem) ejusdem honesti affectu imbui potius quam eodem sanguine; iisdem desideriis pulsari pectus, quam vel eodem spiritu micare arterias. Eadem ultimo numerare bona & mala, chariora longe nomina, quam communia pignora. Parum est eandem animam, parum divisam credere in duobus. Habent eandem mentem in duobus unam. Diceres vel nulla cogitationis invidia distrahendos, ubi nihil relinquitur quod duos distinguit. Quicquid enim distinguat, aliquando etiam dirimit, imo infensiores reddit

dit (quod ex altera parente, & ex semisse cognatis evenit) ipsa propinquitas.

Vir malus non est sociale animal.

Frustra, ut cætera virtutum, ita & nexus & amicitias imitantur vitia. Quibus easdem habere voluptates, perinde ac easdem dominas, odium ex amore accendit. Eadem habere commoda (quanquam & hoc religiosius sonat, quam vel eosdem habere parentes) male ominata ex necessitudine invidiam pascit, & rixas illis, sese mutuo deprædantium, vel corvorum, vel etiam cohæredum majores. Haud alius invidebit,. sed mirabitur in unum convenisse; etiam convenisse negabit, aliter quam in una puppe navigantes, quos conjungunt metus & pericula; quosque mox in portum delatos navigandi felicitas solvet, societatis faciet naufragia, quasi coorta in terris tempestas, negotiatio, variasque in plagas dissipabit iste regionum

Secum ipse diffidet, se fugit.

major

major quam hominum affectus. Qua fide cum aliis conspiraturos auguraris, quos ad hanc consuetudinem benevolentia non impulit, sed ingens sui fastidium? ægre se patiuntur, seque devitare inter turbas moliuntur, non delectu ullo, sed quo licet suffugio. Quis enim illis placere possit, qui sibiipsis displicent; qui mores illibatos & sui dissimiles quasi exprobrantes aversantur, & horrent, ut sontes Magistratum? Mores autem æmulos (ita metuunt vel ab imitatione probari) quasi *Rivales* ne extrudantur, extrudunt; & aufugiunt uti deformes Speculum. Hæc prima est improbitatis pœna, se vindice etiam inter homines damnari pessimæ solitudini, malefidis sodalitiis; huc adeo omnia magno conatu frustra agere; tot obsequiis aliorum mercari affectus; blanditiis stipendia conducticium locare animum, & Amicos sedulo colere,

In alium incidit non benevolentia, sed fastidio sui delatus ad societatem.

In moribus qui nec similes patiuntur nec dissimiles, tanquam ulcera contactum fugiunt etiam medentis foventis.

plere, non aliter tamen ac let calceos tergere, & ju-menta curare, utpote nimi-um ſua miniſteria, ſua pecu-ia: omnia denique ſui unius tatia ſatagere (quod grandi-us beneficiis ſolet fatum ccidere) omnia ingratitu-inis damno diſperdere, ſui-ue odio, ſuique tædio, inter æc fortunæ lenocinia fla-rare, expaveſcere. Quiſ-uamne illic quem ſibi in-enſum videt, ſeſe alterum undem ſiſteret? Quiſquamne hujus ſævam benevolen-tiam, quem nollet eodem animo amare, quo erga ſe-ipſum affectus eſt? Cujus ſe-renos vultus, tanquam illos *Martis* aut *Fortunæ*, debet metuere, gaudiiſque ſuis ti-mide frui, tanquam inſidiis, aut deliciis proximo ſole & vento pereuntibus. Videor mihi videre male ſecum co-hærentes gemellos, non diſ-ſimili ſpecie quam diſpeſſam Aquilam, ubi complexus colluctantium, ſimiles vul-tus,

tus, quales in divortiis ave
ſi, & contrarii volatus, ſe
ſemper fugientes, ſemper r
trahentes. Solve male co
ctos nexus, O Rerum Arb
ter, tuque audacior reru
opifex, Pictor. Avolabit co
tinuo, ſeque deſtituet dim
dium Monſtrum; jamq
conſtabit non ſponte, ſed e
rore coiiſſe. Apage *Vene*
deforme prodigium! horr
Natura, horret iſtos plu
quam monſtra diverſi gen
ris Animalium coitus. Nih
hoc *Amantium* genere inf
licius. Qui Imperatorum v
terum, aut Avium ad ritu
vagum conjugium ineunt
ſed ſtata luce, ſed ſolennib
Hymenæus, mox tamen elap
tempeſtate ſolvendum: Cu
deferbuit Calor, noua agit
Repudii libido. Quos no
ultra breve convivii ſpatiu
propitios conciliat grati
eademque confeſtim ſatur
dimittit. Quippe qui vehe
menter ignorant id quod e
flictim diſcupiunt. Fortuit

affectus, votorum insania, uti olim fluctuum *Venus*, temere enascitur: Hallucinationibus sustentatur, mox, cum primum ad sanum redierint, ultro damnandus. Dicam mehercule, quotquot impetu aut morbo amant, una sævire, conflagrare, & febricitare; non consentire, non conspirare.

Lycurgi idem & Naturæ edictum, Ne fas Amare neminem.

Non ad luxum, sed ad disciplinam orbis hoc severiore Naturæ edicto, quemadmodum *Lycurgi*, cautum est, Ne quispiam *Amatore* suo vacaret. O bene, quod par nobis Amandi ac vivendi necessitas imponatur, eodemque calore vigeat & exardescat pectus. Et qui sine numine, sine Deorum præsidiis superesse poterant *Epicuræi*, non tamen esse sustinuerunt sine eo quem colerent *Amore*, cujus metu ac Religione jucundius sese exercerent. Ita malumus fingere potius Numina quam accipere. Et quoniam insitum nobis

est

ἄθεον citius quam ἄφιλον invenias.

est *Amoris*, atque *Pietatis* instinctu agi, pari utrinque superstitionis Zelo, ne desit quod veneremur, indigna prorsus ludibria, catulos, feles, & quicquid *Ægyptus* coluit, in Amicos adoptamus, & Penates. Imo absentibus procis, impatiens Amorum *Gellia* speculum, & imaginem suam mœchatur ipsa, quodque vel *Ægyptum* puderet, turpius *Niliacis* monstris Animal, suspicit seipsam: sed ignoscere juvat, quoniam omnes juvat idem insanire, & inepte potius quam nihil *Amare*. Velis, nolis, aliquid semper velle necesse est; siquidem eo ipso quod nolis, aliquid expetis.

Ab affectibus cæteris nemo non est aliquando liber.

Cæteri quidem affectus ab Arbitrio nostro dispositi, aut impetu suo consumpti facile exolescunt, *Dolor* si rationi non cedat, cedit tempori, cedit odiis: *Odia* ipsa aut difficili bile exagitata, aut metu sibi imprimis displicent: *Metus* etiam, ut desint

cætera

cætera remedia, malis ab ipsis possit opprimi, suique magnitudine victus, occallescere, & stupore sanari: quin & *Ira*, omnium ferocissima, lassata in clementiæ speciem mansuescit, aut satiata Animam in vulnere ponit. Vnus hic affectus qui luxuriatur adversis, & dum opprimitur, delicatius lascivit; non, ut reliqui, in hunc finem natus, ut restinguatur, contentus desinere migrat in necessitatem, & voluntarium fatum. Libertatem ultro exuit, quam in eo consumpsit eligendo, quod perenni desiderio & possidere simul & persequi possit; quod nolit aliquando possit odio habere; & *Quis desiderio sit pudor aut modus?* Cui vota si quando errant, ingenuo saltem errore ad omnia quasi ad pulcherrima aspirant: quibus indignus est, quisquis non ultra modum insanus; amplius adhuc inhiando, non satis se inhiare, amplius semper

Ab Amore nemo unquam vacat.

Iure suo insanus amor modum & finem nescit quia ad optimum aspirat.

per fruendo, non ſatis frui ſentiat, ſibique plaudat fruſtra ſemper beato.

Vt amare neminem, ita amare non optimum, nefas eſt.

Ita eſt: pari edicto ſanxit rerum parens nefas eſſe, aut neminem Amare, aut non optimum: quorum iſtud eſt inhumano faſtu mortalium genus damnare, hoc eſt vero peſſimo parricidio ſeipſum diſperdere; cui cum vitæ optio eſt, natalium ſuorum Arbitrium obvenit, licuitque ſeſe in alio refingere, malit perire. Unum pectoris regnum, ſicut illud *Alexandri*, debetur tantum optimo, quem quærere vitæ penſum eſt. Hominem ſcilicet ex ſummorum virorum dotibus, ex puellarum votis compoſitum: Hominem nempe quendam Catholicum, ex omni virtutum Hyperbole ornatum, & quas uſpiam invenire, & quas fingere licuerit, quaſque tantum ſcire homini datur, non habere: Hominem denique qualem cum improbis votis formavimus,

Optimum quod nuſquam eſt in natura, opinione noſtra ſupplemus, & varietate felicitatem conſarcimus.

vimus, aut Ideam nobis aut Deum finximus, Jamq; eheu paulo digniorem invenimus, quam ut Amari fas sit, & tantum adorare liceat: Id demum quod *Amore* dignum, dignius cultu est. Hæ flammæ aris debentur. In opprobrium sui hoc desiderium indulsit Natura, cui par non est explendo. Ne tamen in tormentum tenderet, quod maximi beneficii loco dedit (quod indies irritat, nusquã satiat) quicquid rebus ipsis deest, ab opinione nostra id voluit totum suppleri, ut saltem delirio nostro beati simus. Supposititio pulchritudinis fuco eludimur; & prius fallimur, quam felices videmur. *Pigmalionis* instar, statuam quam fecimus deperimus; nec factam subinde, sed genitam credimus. Caligine nostra decepti nubem nostram pro *Iunone* libenter amplectimur: & decipi quidem juvat; adeoque labi, falli, errare Humanum est. Non in-

fortunio nostro, sed voto, utili impostura fit, ut uberius quam Calculatorum præstigiis fraus ipsa delectet simul, & lucri specie non falsa ditet. Siquidem credulitate nostra certius felices, & quod ditescentibus provenit opulentiæ fama, & suspitione locupletiores evadimus, quam amplissimis fortunis. Iö divitiis securus fruere, si quas propitius Animus, non Deus tulerit O auspicatissima, non sortis, sed opinionis secunda munera! O bona, quoties diis irasci, aut fortunæ jocari collibuerit, non deponenda! Quæ nulla vis, sed nec altera opinio rapiet, nisi ut nova suppeditet. Esto, opinionem, tanquam fortunæ sororem aut Naturæ, varietas delectet; non tamen varietatis causa etiam monstra admittet, non hac levitate lascivit, sed occurrit rerum defectui Affectuum sicuti & rerum vicissitudines ad solatium & remedium, non ad lucem adornantur.

Hinc amandi levitas rerum occurrit defectui.

nantur. Nullo utique Hominis, ſed Naturæ convitio & infelicitate fit, ut vagos & alternos *Amorum* animos reprehendamus; qui veteranos indies ſodales, tanquam trita veſtimenta, exuunt; qui Homines, ut Apiculæ flores, deſultorie delibant; quibus quoniam (uti philoſohantibus verum, ita bonum in fluxu, & in incerto poſitum etiam viventibus videatur) ſceptice propoſitum eſt Amare; neque inconſtantiæ hoc eſt, ſed judicii, cum delectu vagari, varioque mellificio ex omnibus carptim colligere, quod nuſquam ſatis occurrit. Nihil dignum eſt longo amplexu: Hæ quoque quas jactamus, non virtutes, ſed virtutum umbræ, tanquam nobiles picturæ, extrema tantum acie ex intervallo ſpectandæ, intuentium mores non patiuntur, & lento viſu evaneſcunt. Tanti non eſt totum hoc Conſtantiæ nomen, ut clariora meri-

Iudicii & delectus eſt.

ta non colam, ut majora ſidera non ſentiam, quia ſub minoribus natus ſemel fueram, morbiſque & damnis adhærream meis, ne de ſtatu quicquam priſtino dicar decederè: ut denique Caſum, aut quod ſæpius errat, Arbitrium meum, quaſi fatum, immobilis patiar Sine precor has divinioris particulas mentis, quam in te primus ſtupui, in alio adultius emicantes vehementius mirari. Sine hos quos ipſe educaſti Amoris progreſſus. Idem ipſe qui me animi candorem tui, liliorum & vultuum nivibus, rudiſque ſimplicitatis facili ſatis, ſed fatuæ nimis & neceſſariæ humanitati anteferre docuiſti; nunc etiam docuiſti conſpecto uberiore ſplendore te contemnere niſi ex eo non tam contemnere videar, quam illuſtriore ſub imagine impenſius venerari. ſimili prorſus lege non extinguuntur, ſed adumbrantur minores faces,

ces, & præ pudore se abscondunt stellulæ quoties exoritur plenius jubar. Quid hominum & Deorum fidem inclamas? Ea conditione amaris donec optimus omnium, omnique major comparatione mihi aut sis, aut videaris.

Despice insensata Naturæ ἐργοτοπαίγνια, (quanquam pudet tam infirmis exemplis vitæ documenta & virtutis debere;) vide ut omnia etiam quæ pessima condidit opifex ad optima instigavit, & præstantioris pulchritudinis admiratione & desiderio. Voluit scilicet injuriæ & pudendæ inertiæ conscia Natura, quæ res sæpius abortit quam parit & si ad exemplaria & Ideas respicimus, quot fœtus, tot & rara, & nihil præter monstra edidit: proinde vim artificem illis ingenuit, qua propius Ideas suas contenderent, sibique suam limam deberent. Postquam dimidiatum ubique

Appetitus omnis etiam insensatus tendit ad meliorem naturam, tanquam ad Ideam.

opus currente rota emiserit, cum altero conjunxerit, & utrumque absolverit; una hæc cuncta urget extra sortis suæ leges exire melioris ambitio. Hinc *Clytie*, quanquam radicibus fixa solis sequitur fugam, & obverso avide in *Phœbum* ore, dum radios imbibit, subinde in stellam evadit, sed vegetabilem in stellam. Hoc æmulo ardore dum æthereas flammas saxa hauriunt, concretum jubar ac solidam accipiunt lucem: olim rigidæ excremento molis, nunc in geminas transeunt, & facies vibrant, non minus in rupe, quam in annulo Amatoris. Hac blanda arte dum pelagus Lunæ non clarius imaginem quam motus recipit, Cœlestis orbis Intelligentia, quasi sua gaudet. Hac amabili invidia dum Chalybs Magnetis quasi admiratione trahitur, & mox pronubo amplexu mutuoque anhelitu pretiosam exhalat Animam, jam quasi magnes

Vnde Amoris naturalis duplex finis.

magnes factus ſuas exercet illecebras, & tantum cuncta alia trahit, quantum trahitur. Ecce in rerum natura non ſecus ac in vita ambitioſa paupertas agitur, & potentiorum cultus: neque quicquam in alio diligentius ſuſpicitur quam fortuna. Deſit licet Philoſophus, habemns Philomathematicos fluctus, qui lunæ deliquia certius quam Ephemerides oſtendant: habemus Aſtronomos flores, qui ſolis motus doceant, & pro Horologiis articulatim pereuntis diei admoneant. Deſit licet hujus Theatri ſpectator, & pronus in ſtuporem rerum contemplator, & procus; tota natura ſuiipſius veneratione rapitur, ſeque ſpeculantur invicem, mutuoque conſpectu paſcunt, ut uterque mundi oculus, ita uterque mundus; & hic inferior ſuperioris ad dignitatem aliquantum videtur aſſurgere, ea ambitione qua plebs

Hispana, dum procerum liceat majestatem æmulari, eaque arte qua plebs olim *Romana*, dum populus Patrum in connubium admitteretur. Nimium prospexit rebus suis opifex, quod *Amoris* tutelæ mundum commisit, unde otiosum numen aut negari possit, aut contemni.

Præter ista ulterior in homine Cupidinis scopus est. Divinitas & Æternitas.

Sed cum res aliæ ita sint comparatæ, ut capere tantum, & egere possint, unus Homo novit diligere. In illis rudem Natura adumbravit affectum, ut in minoribus exerceret, quod in Homine sollicito conatu expoliret. Quamquam & Hominum agnosco iisdem gradibus & incrementis paulatim procedere hunc affectum, quibus ipse Homo, & diversis quasi natalibus vita, sensu, ratione dotatum; implumem primum *Amorem*, informis sympathiæ instinctu prorepere, mox Cupiditatis alis incitari, ultimo in humanita-

manitatem exire, & rationem fieri, quod antea impetus fuit, aut prædominantis pondus elementi. Vbi enim tener adhuc calor pectori incubat, nedum disclusit palpitantes scintillas, sibi vix ausum credere desiderium. Vbi recens à vulnere Animus, nec ferientis manus, nec plagæ satis certus, illos concitat doloris stimulos, quos sentiunt infantes, quando ruptis gingivis dentes enascuntur: Tum cruda & ignara videas vix bene natos ad conspectus emitti ad conspiria, sicut myrtus myrto assibilat. Neque enim primis in gemitibus ultra nemus *Veneris* quod oberrant vagientes Amatorculi, auras intelligunt, quas ventilant: dum nectunt sine sensu Amplexus, & Pandiculantium more extenta quærant cui innitantur brachia. Dicas licebit Hederæ aut vitis ista insitiva brachia, & sinuosos tantum ramos; ubi vero pro-

In quo gradus & ætates Amorum omnium.

pro-

procreſcente Cupidine cre-
pitantia figant & deuorent
oſcula. Palumbes intueris
non Homines, ubi laſcivis
jurgiis querulos gemunt *A-
mores*: Turtures audis, qui
porro amplius à naturâ com-
poſiti ad benevolentiam,
blando & innoxio affectu
proſequuntur alios, delphini
& lacertæ præferunt Huma-
nitatem. Verum profecto a-
dultæ Homines flammæ rapit
generoſior impetus cæca
quantumvis. Hac cæca vi pe-
rinde ac obſeratis oculis *Ida-
liæ* Palumbæ, ſurſum ferimur,
& ſummo niſu in Cœlum,
tanquam in nidum, neſcii
contendimus. Vſque adeo
Divinitatis avidam oſtentant
indolem etiam Amantium
vitia, & hujus unius affe-
ctus errores aliquid immor-
tale ſpirant. Vt vel iſte im-
purior pruritus, qui inanes
virtutum nuptias & animo-
rum concubitus deridet,
qui aliquid quærit quod
amplexus impleat, & *Vene-
rem*

Species Amoris Adulterini & errores Amantium.

rem colit, quanquam natalibus inde ſuis tempeſtates & vitæ naufragia minitantem, videtur non tam *Hymenæi* tædis ; quam deſiderio æternitatis accendi ; dum ſibi ſupereſſe tanta libidine expetiſcit, & longa nepotum ſerie, qua licet ſucceſſivam immortalitatem conſarcire. Hic quem cœna tibi Amicum facit, quem velut muta Animalia objecta offa conciliat, qui ſumen & oſtrea, non te deperit, etiamſi ad ſtomachi dimenſum amat; & iſte qui hominem eodem pretio quo fundum æſtimat, eadem ſordida ſpe qua agrum colit, & amicitiam velut quæſtuariam rem nundinali animo exercet, ſeque ſuas numerat inter amicitias : & hic *Amoris* non vanus æſtimator tanquam nummo utitur; ſed Deorum nummo, quocum homines cum Diis negotiamur, & diteſcimus numine : & iſte *Amore* ſuo fruitur ad luxus & convivia ; namque cre-

Aliquid Divinitatis aſpirant etiam qui negotiantur quaſi mercatura affectuum

creditur numinis ſummi æque ac *Veneris* nectar. Uterque ſane minore Avaritia ſuo proſpicit commodo, ſive qui patrimonium, ſivequi victum quæritat ex affectu, quam qui liberali animo peritura bona properat donare, extra fortunæ fatique aleam transferre antequam pereant. Qui ut ut vices expectet nullas, nec venditet dona, ampliſſimum inde nundinum pretiumque retulit benefeciſſe; & quamlibet magna dedit, majus ſibi munus repoſuit, virtutem. Vnde grandia donare, & qualia pudor vetat ſæpe accipere, amplius prodeſt Authori, vel quod verendum reddat ut exigua ab eo non expectentur; vel quod eo uſque beneficium exhibeat, ut vel ipſo *Iove* & *Sole* magis neceſſarium: à quo beneficia pro debitis exiguntur; ut pro more ſuo & officio videatur facere quoties munifice ſe gerit; ut largiendi frequentia & amplitudine

Liberaliores ii ſunt qui ultro benefaciunt.

tudine denuo gratias perdat.

Quid de illo ſentiam qui delectare quærit, non Amare? Quem ego ut æſtivam arborem lætus adeo, quæ mihi otia præſtat & umbram; ſed ſæviente mox hyeme inutilem: Cui quotquot ſeverius amamus iſtud ſæpius intonare ſolemus, *Amicus*, uti Uxor, dignitatis nomen eſt, non voluptatis. Novam invenisti extra amplexus libidinem. Hac laſcivia, vel proſtibulis pejore, *Amorem* ipſum devirginaſti. Sedulo placere captantium ars, & meretricii Sodalis blandum eſt venenum: lautius excipere piſcantium eſt: magno ambitu adblandiri *procorum* videtur, & *Amandi* rudimentum, haud *Amantium* vita. Abſit ut id eſſe *Amicum* credas, quod dum cupis, Tormento, dum poſſides, nimium Tædio ſit. Non tamen longe erras, qui omnes uſpiam *Amatores Elyſiis* ſpatiari

Amicus & Vxor dignitatis nomen.

tiari

tiari credis, & quacunque gressus ferunt flores enasci. Non alia Cœli gaudia sunt quam *amare* & *amari*; non alia terræ. Divinus is ardor qui Empyreum facit, & futuræ vitæ felicitas erit, hujus unicum erit solatium. Cætera omnia patimur; iis solis fruimur, iis lætamur, quæ votis eruimus, quæ deligimus, propter quæ etiam cætera adversa non patimur.

Nulla usplam nisi ab amore voluptas.

Vidimus in tempestate geminos istos *Fratres* avido exultare concursu, nec liquidiora navigantibus portare quam sibiipsis gaudia: quod lumine conjuncto contigit utrisque sese in complexu perdere, geminumque inde restitui. Novimus & nube circumseptos *Veneris* alumnos, tanquam fere serica sub nube sponsas, secretiore triumpho ad vota sua perduci. Fatemur aliquid in Amore ærumnis potentius, honore augustius, divitiis splendidius, voluptatibus jucun-

cun-

cundius, cujus cauſa illa omnia contemnimus: imo propter quem illa non contemnimus, ſed in veneratione habemus. Ita placet unice, ut per illum cætera omnia, etiam quæ evileſcunt, perplaceant. Eo gaudet majeſtatis privilegio, ut nihil illi in probrum cedat; & ab infamia liberet, & glorioſa citius reddat vitæ dehoneſtamenta, quam ab aliis dehoneſtetur ipſe. Hinc adeo fit ut inter *Herculis* labores decimus tertius celebretur, & inter laudes decantetur, non minus colum tenuiſſe, quam clavum vibraſſe: quacum (licet alias omnes feras domuit,) reſtat adhuc vincendum non niſi ſuis artibus monſtrum, Fœmina. Quid miremini *Phœbi* inviolandos radios, ſi *Cupidineæ* faces rerum ſordibus ſplendorem immittant, nec inquinentur?

Ita placet unice, ut per quem cætera omnia, etiam quæ evileſcunt, perplaceant, & vitæ dehoneſtamenta tranſeunt in decora.

Quid fruſtra ſollicito ambitu quærit in rebus divinitatem

tatem famelicus animus, si hanc secum afferat? & sane quicquid amamus id omne numen est: *Iupiter est quodcunque cupis.* Itane? sordidum istum qui socium sine dote admittit, nummulis signatum exosculari, & præstinare, & numerare *Iovem*? Ita; sed *Iovem* sub auro fulgurantem, & conversum in pretium Deum. Itane & libidinosum istum prurire *Iovem*? Ita sed *Iovem* sub Satyro genitorem, & conversum in flammas *Semeleias* Deum. Ita prorsus & alter ille delicatulus, omnium libentius conviva quam amicus, *Iovem* cœnat, sed Cygnum, & molliorihus sub plumis latitantem, luxuriantem: *Iovem* lascivit, sed *Ganymedeum* & Nectare & Ambrosia madentem. Agnosco demum nec prorsus fallitis, O Rhetores numinum Poetæ! Hasce fateor tam turpes formas induisse numini, non *Iovis*, sed nostros *Amores*.

Iupiter est quodcunque cupis.

Quo

Quoniam vero nusquam consistit revolubilis *Amor* & vagus, nisi cum ad summum pervenerit, aut dulci fraude pervenisse se crediderit, cum semper aut Optimi Maximi, aut quasi optimi consors sit, huic acquiescere, huic uni incumbere oportebit, tanquam animæ cœlo, ignis Centro. Non vacabit, opinor, si quæ sit novæ felicitatis avocamenti; nec sustinebit alium, imo nec seipsum amare, minorem sequeretur desideriis suis, atque adeo huic quod desideria implet & fatigat nimio nimis deesse; & postquam uni totus impenderit, nec tamen sat visus impendisse affectus, maneat necesse est erga alios omnes ultra *Stoicos* monachosque inhumanus. Apage *Syracusanum* monstrum! qui novam excogitavit Tyrannidem, tertium *Amicitiæ* gradum; qui Amicorum par occidere non sustinuit, dirimere tamen studuit, & fidem quam

Amor tantum est unius.

quam æmulatus est interc
pere, conversus in Rivale
Tyrannus. Dic mihi, Tyra
ne, si ad gemellos hos terg
minus accesseris Amator
dic, quem prius intra sinu
suscipies? Ecce alterum utri
pari ritu jam tibi invidum. S
utrumque æquis amplexibu
jam tibi asseres, finge alteru
trum ad mortem ducendum
vin' te hujus mortis succe
daneum? an alteri potius vi
vere? Stas ecce inter gemi
nos magnetes dubius cha
lybs, utriusque voti confini
ab utroque detentus. Mo
simul & vivere non sanu
cupis. Neutrique & utriqu
adhæsurum *Amantem* perdi
æqualitas affectuum. Hic à t
lachrymas, ille risum fund
efflagitat: in hunc nimia fi
des & officia arguuntur, &
ex alia parte impium te red
dunt: ut distractus *Meti*
Quadrigis Animus, merito
cruciatus videatur *Metii* per-
fidiam luere. Sic fit, quoties
deformi studio plures simul
amare

mare ſuſcipis, quos nec una ntueri poſſis, niſi ſtrabo aut ifrons evadas. Expende vero ſive imperium in *Amorem*, ve obſequium: (alternis ſiuidem dominantur & ſerviunt bona fide hi novi *Eocles* & *Polynices:*) utrumue ſingulare quiddam eſt, ec duos capit dominos. Si *Amorem* fingis Deum, gaudet hic uno cœlo: Si ignem, habet hic quoque unicam ſphæram: ſi Mortem, Dii vetant ſæpius exſpirare, Animamque alterius ſinu niſi ſemel deponere; cum conceſſerint tantum ſemel vivere: ſi ſpeculum, numiſma, & ſigillum *Amaſii* (quæ formam & pretium ab imagine ſumunt) *Amatorem* nominas; ſcias hoc ſpeculum unica ſemel effigie animandum; hoc numiſma unius unice regis dominique vultu infuſo ditandum; hoc ſigillum quaſi epiſtolare omnibus aliis præterquam uni clauſum & obſignatum. Proinde hæc omnia

omnia non aliam posse ca-
pere novam imaginem, sin
prioris detrimento; sin au-
tem in amicitiis spectes Ani-
marum nuptias, ad viriles
Hymenæos summum nefas
statues polygamiam admitte-
re, novum quempiam ducere
& denubere priorem, & cum
Amico mœchari.

Polygamia Animarum in nuptiis par incestui nefas.

An ergo affectus iste, qui
humana consortia ab armen-
tis secrevit, nimio cultu ho-
mines circumducit ad feras
& ad *Stoicam* barbariem, hoc
est contemptum omnium?
Siccine unius *Amor* humani
generi odium? Superi prohi-
bete, *Amicitia* & *Philosophia*
nihil inhumanius? nihil pro-
fecto benignius, nihil quic-
quam majus (exceptis supe-
ris) orbis patrocinium. Iam
faciles mollesque, & ex ipsa
consuetudine ad benevolen-
tiam proni Animi, quales
nuptarum esse solent, ergo
omnes alios minus difficiles
& pervicaces induunt mo-
Radios nihilominus e-
dift

Ita tamen unius est, ut non erga alios omnes inhumanus:

sed qualis esse nupta solet, minus difficilis & pervicax fieri incipit.

diffundunt; *Phœbi* instar, quanquam peculiari luce *Rhodon* inaurat. Dedicatum alicui virum non aliter quam librum ſcias; uni miſſum, omnibus legendum; ſed poſt unum illum legendum, Gratulamur ubique candidis animis illis, Deorum ſimillimis, benigno pariter influxu non hominem, ſed humanum genus foventibus. Qui gentes omnes, tanquam primi parentes, aſpiciunt ut familiam ſuam; qui choros habent ex æquo univerſos, tanquam conſanguineos; & quaſi ubique naſcerentur, aut parem cunctis, & commenſuratam terrarum orbi jactarent mentium amplitudinem, Terram omnem tanquam patriam amant, & ubique jure merito inveniunt. Atqui hanc non dicimus *Amicitiam*, ſed benevolentiam quandam & vagam humanitatem. Neque vero hoc reprehendimus, aut minori accipimus candore, quam

Πολυφιλία non Amicitia dicenda eſt, ſed benevolentia & humanitas vaga.

quo

quo utuntur & in hostes; sed illos coercemus in multo lascivientes & aulicantes affectus, qui salutationum numero & Amicorum cohorte, tanquam assectarum satellitio, superbiunt, ista aucupantur virtutis insignia juxta ac magnitudinis, Clientum turba calidi. At superbientium hoc est Dominarum, & suspectæ probitatis, simulato cultu aliorum insidiari affectibus; blandas palam exhibere, sed huic uni blandas genas; sed & sedulam componere formam; huic & alteri sepositos dicare nutus; lenocinantes dispensare vultus; hinc inde pellaces risus spargere & dividere; denique animam quasi despondere; mox illaqueata; (quod fieri solet) præda offam & lenocinia subducere. Proh nequissimum fastus genus! inter opes fœmineas & pulchritudinis argumenta numerare *Amatorum* greges.

Πολυφιλία citra benevolentiam nedum humanitatis est, sed superbiæ & suspectæ probitatis.

Quia vero minus amare non

non ſuſtineat, & plus amare non poſſit, quiſquis genuino igne incaleſcit in ſummo: nec ſatis eſt aliorum, niſi ſui ipſius faſtidio laboret; & cum cæteris omnibus flammas, tum ſibi ipſi negat dividi, adeoque intra ſphæram friget propriam, & mediis quibus innatus eſt ignibus, tanquam gelidus Salamander obſtupeſcit: quia totus extra ſe emotus, ſuique oblitus Animus, pro *Amico* omnia timet; pro ſe nihil, niſi ſe parum dignum gerat Amicum: Alteri ſapit, dum ſibi hallucinatur, ſeque fatis permittit, aut majori tutelæ, Amici Providentiæ. Hic enim & illi viciſſim curat, pavet, providetque; Hic illi mentem ſubſtituit tanquam anima aſſiſtens, ut ad cœli ingenium videatur accedere, regendus intelligentia: quia inquam ſe abdicat, quiſquis ſe alteri adoptat, & quaſi defunctum oblivioni tradit; eumque, uti par eſt, unice

charum habet, apud quem vitaliorem vitam ducit posthumus, & tanquam circa corpus ſuum pallens umbra ludit & commoratur. *Quiſquis is eſt* Amorum *magiſter, iniquam ſtatuit odiorum magis quam affectuum menſuram, ſui-ipſius Amorem : & improbe nos nobiſipſis propoſuit Amandi exemplaria.* Quantuli quiſque ſibi eſt ? quotuſquiſque non alterius cupiditatibus emancipatus, moribuſque non ſuis imbutus, minus alteri quam ſibi vivit? Neque hoc à vitiis noſtris, ſed virtutibus inſtitutum eſt, ut miniſteria ſimus & alterius juris mancipia. Quædam ſæviunt in authorem virtutes, & non ſine nobis deſerviunt, quæ ſub aliis honeſta merentur ſtipendia. Modeſtia illa, quæ ſibiipſi dictat convicia, & omnem purpuram niſi iſtam pudibundi oris humilis averſatur, & ambit contemni, obſtinata fronte glorioſior alteri laudes & honores ſibi de-

debitos transfert: Alterius nomine quæ ſudat Ambitio, fidei & candoris invenit titulos. Iſtud ferrum & æs triplex circa pectus hominem tantum procudit & fingit aliis in Clypeum, ut obdurato ad mali patientiam Animo, plagas ipſe ſuſtineat, quas ab aliis propulſet. Nemo tuendi ſui cauſa moritur ut ne moriatur, ſed ut parentum, liberorum, aut alterius cujuſpiam fatum intercipiat. Quid dixi? nemo moritur? nemo vivit ſuo nomine. Sin tanta citra Amicitiam à virtutibus nudis & natura ipſa viget conſpiratio & quaſi dedicatio, ut minimam ſui partem ſe quiſque dicat; pudeat hercle ipſi Amicitiæ (quæ virtutibus novas vires, cultum & humanitatem addit) benevolentiæ modum imponere alium, præter iſtum, modum neſcire, aut alios circumſcribere limites, quam quos deſignant amantium deſideria. Non amet, precor,

Benevolentiæ modus eſto, modum neſcire.

precor, (neque fas est Diris dirioribus devovere) quisquis affectum regit, non regitur; quisquis ad præscriptum cautius diligit tanquam osurus; aut si quis ad calculos revocat, vicesque deponens *Amoribus*, cum libra veneficia dat & accipit. Aliquis forsan redamat, nullus amat, qui ad dimensum *Amanti* respondet quemadmodum potenti.

Hæreo longa veneratione suspensus, ut qui divinæ formæ obtutibus aciem consumpsit suaviter confusus *Amator*, & incertus neque post Criticos aspectus quam partem nobilis pulchritudinis prius admiretur, eo tantum profecit, ut stuporem miretur suum, & ut omnes ubique elegantias summo honore quasi præcipuas haberet, temereque diversa laudantibus diversus & ipse assentiret. Audio *Dionysium Amorem* Circulum definientem, à bono per bonum in bonnm re-

Amoris definitiones. Est circulus à bono per bonum ad bonum rediens. *Dionysius*.

redeuntem; & fateor complexum ingenuum hoc Emblema. Agnosco dehinc Annulos non solum *Amoris* pignora, sed hieroglyphica. Hunc circulum exprimit mihi *Cupido*, dum arcum adducit lunato junctim corpore. Hunc circulum exprimit mihi perpetuus Amantium calor una cum sanguine (quod ex comperto est medicis) in orbem circumactus; si quidem ignis instar ætherei, ubi immortalis se pascit flamma & sibi sufficit. Qui amat hoc quod amavit sphærico motu sua per vestigia revolvitur; & qui amat tantum ut amet, idem revolvitur in seipsum & sese claudit.

Audio *Aristophanem*, & facile assentior, totum *Amoris* sacramentum esse in id reduci unde fuimus. Quippe, ut naturali motu, omnia in ortus suos recurrere video. An exinde magneticas illecebras (quas omni terræ inesse fingunt)

Sacramentum Amoris totum est in id reduci unde fuimus. *Aristophanes.*

gunt) Patriæ unice terræ inesse sentiunt una Philosophi, nautæ & naves? Naturæ lege, iis à quibuscunque sumpsimus, impendimus Animam; & quadam pietatis serie, & quasi cognationum gradatione, colimus illa vita nostra chariora nomina patriam, parentes, Deum. Nescio an hominem Amatorem dicam (*Oedipi* fato) & cæcum & incestum, an pòtius providum & sanctum; qui semper aliquid originis suæ deperit, & pio, quo solet, parentem ardore prosequitur. Neque longe errat qui pro parente habet unde novam vivendi sortem consequitur, & postliminio natales instaurat magno pietatis pretio; dum quærimus animam reddere, reparamus, refingimus. At tu, O *Thales*, in aquam, & tu, *Empedocles*, in ignem consiliens, alter casu, alter consilio nimium properastis, non Philosophiam solum, sed Philosophum

phum

phum ipſum in principia reſolvere, & vitales particulas Animarum in Elementis ingurgitare. Sic tamen errores Philoſophantium excuſant errores affectuum: & dum mentes famelicæ juxta ac corpora iis nutriuntur ex quibus conſtant, jurares Bibonibus liquidam Animam, Tyrannis ſanguineam infundi: diceres ſordidos è luto recens emerſos, *Stoicoſque* & barbaros è ſaxo rigentes adhuc manere hominum ſtatuas. Quod ſi fingimus, cum *Platonico Ariſtophane*, è communi Animarum ſeminario, aut bicorporis olim hominis juncto contubernio, familiares & collegas in mundum relegari non ſine divortio Animas; ecce & hoc ſuadet ſive tam avide, quam ſolent diſſectæ vermiculorum partes, alterum quæritantes dimidium; ſive tam primo ſub aſpectu irruentes in amplexum, quaſi veteris ſodalitii memores viri. Vt totus

in memoriam migravit homo *Platonicus* ! cui *Amare* æque ac philoſophari nihil aliud eſt quam reminiſci.

Philoſophia prima & deſiderium æternitatis. *Diotima.*

Imo cui *Amare* hoc ipſum eſt Philoſophari (utrunque enim philoſophanti tibi lubens merito tribuo, O *Diotima*) hoc ipſum eſt dilapſas cœlo Animas, cœli perpetuum ad intuitum, (ſic Solis avis Solis tantum aſpectu paſcitur) una cum corporibus ſuis erigere & deſiderio æternitatis vegetare. Hic eſt ille neſcio quis ardor, qui mortalibus, Deorum ſemper æmulis, conditionis pudendæ tædium afferens, & ſubſidium, ea parte hominem qua fragilis properat exuere. Hinc pluribus oculis donati, utroſque ſimul fines terræ quod nec ſol valet proſpicimus. Hinc *Amphitruo* potuit ſimul domi & caſtris conſulere ; neque ſub ficta perſona conjugi etiam remotus adſiſtere. Hinc nullo circumſcripti aut ævi aut ſpatii Termi-

mino, vitam amplius posthumam degimus, aut per Amicos transcriptæ animæ custodes, aut per liberos, transmissæ vitæ hæredes, & utrinque spirantes mutuas.

Talia mirantem occupat *Plato* propriore experimento, atque ipse illico *Platonicus* juro, *Cupidinem* hunc (quantumvis cæcum & sola mente contentum, qua divina sectatur, tamen ex visu natum) esse desiderium pulchritudinis fruendæ effingendæque in pulchro. Frui quidem volumus, non casso delectamine semper contemplari & procari, ut ex adjuncti splendoris, sicut coeuntis sideris concursu, major accrescat influxus & splendor, astrumque evadat in asterismum. Proinde ut Picturæ, ita & nimiæ majestatis ora, ultra sortem humanam spesque nostras blandientia, intuentes aliqua voluptate afficiunt, nullo desiderio. Atque

Plato Desiderium pulchritudinis fruendæ.

ista pulchritudinis portio, quæ symetriæ & coloris suavitate oculos recreat, atquę vividi decoris argumento, Motu, spectatores sæpius inveniet quam Amatores, utpote quæ blandioris tantum prospectus amœnitates præstat, & gratias, quales picti uberius quam spirantes vultus ostentant. Nihil sterile & emortuum vitales commovet affectus, nihil axanime jus habet in Animam; neque major voluptatis fruendæ quam effingendæ voluptas est. Libido à natura est, quæ Animo uti & vultui hanc indulget artem, ut ubicunque contuitus figeret, sese expingeret. Gaudet hinc omnis venustas speculo, & ne desit spectator, sese respicientem quærit sui imaginem. Te testor, Amatoriæ una & sanctitatis magistrum, *Socrates*, qui idem usque satagis jam Philosophus, quod prius Statuarius, & homines etiamnum efformas

effingendæque in pulchro.

&

& expolis; verum non artis ſolius, ſed materiæ pretium arceſſis. Idque propterea *Phædros* & *Alcibiades* in ſcholas, tanquam in Gynæceum, conſcribis, formoſos Auditores, qui Animam facile imbibant, & imaginem tuam venuſtius reddant; ſcilicet omnibus ſpeculis liquidiores & ipſa cera magis cerei. Quicquid illud eſt quod cœleſti luce, ſiderum inſtar, mortalium invidiam ſuperat, ſed religionem pellicit, quod animos ad ſe rapit ſpecioſa illecebra, adeo certe totos occupat, ut non ſinat alio converti. Nihil niſi hujus radiis imbutum, nihil niſi quod oculos ad ſe trahit & ferit, mentes perſtringat & incendat. Etiam vitia noſtra, ſub virtutis fuco & Amabili ſpecie, nobis adulantur. Et quoties libet cum Natura errare, & metuenda matribus pignora in perverſis deliciis habere, quoties inter greges & monſtra quærimus aliquid

Nihil amatur niſi pulchri nomine.

quid humanis consortiis adscribendum, æque ac Cœlitum numeris, hoc in iis bellum ac lepidum jactatur non metuere rivalem, incongruam voluptatem Naturæ in jurgiis ostentare, atque aliquod denuo domino turpius intuentibus objectare. Nisi forsan contendat quisquam nihil esse in natura deforme; siquidem ista Animalia quæ inter pudenda tenebris damnavit opifex, veritus lucis inquinamentum, suum habent ex horrore decus, & cæteram orbis faciem tanquam nævi & umbræ illustrant. Neque enim quod aspectui minus abblanditur, ideo visu fœdum, sed rarum judicetur & infrequens spectaculum; quale delicatuli solemus quovis pretio emere. Quid illic non sacrum, ubi noctuæ & turpissima Animantia devotos sibi Deos, & homines cultores invenerunt? ubi postquam nihil deformitatis, nihil quoque odii superest;

Quia nihil in Natura deforme.

Nihil quo-

per eſt; nec Antipathiæ nomen niſi inter philoſophantium admittitur ſectas? Quid mihi ſobrietatis in documentis refers, quantum Braſſica vitem fugit? Quantum ſcilicet Abſtemius medici ex præſcripto: non Bacchi faſtidio ſed neq; ſobrietatis ſtudio, verum ſalutis conſilio. Sic Lupus Agnam, Ignis aquam vorat & depaſcitur, nullo odio, ſed ſui conſervandi ſtudio: nec inimicitias vindicat, ſed intimo amplexu in ſe quiſq; alium cupit convertere. Ita neque homo hominem, ſed inhumanitatem ut vitium horret, & ſibi metuit. Neque aliis dotes invidemus ſuas tanquam iis infenſi, ſed nobis plus æquo ſolliciti; ſive qui alienam famam noſtrum dedecus exiſtimamus, ſive qui aliena merita ſimili probitate, ſed diſſimili ſocordia, voti ſolius labore nobis adſciſcimus. Si qua naturæ lis eſt, benigna certe lis eſt, & qualis reſpublicas conſtituit au-

que odii invenitur aut Antipathiæ in rebus.

augetque, ſociale latrocini-
um, alterna per damna ſibi
conſulere: neque ſpolia hæc
eſſe dixeris, ſed conceſſa vi-
ciſſim dona. Ah ſævus *Amor*,
ſi hæc bella ſpiculis tuis ge-
rantur; ſi rapina ſemper &
cædibus petenda eſt *Helena*,
& tantum *Marti* conceditur
Venus! Tanti eſt tamen ut
huic placeamus perire. Neq;
miror, ubi ipſa Numina
committit æmulos formæ
ambitus, ſi tanta contentio-
ne miſellus *Paris*, reliquique
Mortales certatim gliſcant
pulchritudinis rivales. Ex
quo *Amor* mundi parens, re-
rum ex diſcordia Concen-
tum elaboravit, mutuaſque
amplexibus & nuptiis *Vulca-
num Veneri* ſociavit, hoc eſt,
flammas undis, reſque diſſi-
millimas opere quaſi teſſella-
to contrxuit; ex quo, in-
quam, tantam ſpecie & or-
dine hanc Vniverſi molem
prope ad ſpectaculum orna-
vit, Mundumque velut picti
orbis tabulam exhibuit: ſte-
tit

tit ipse, reliquorum more Artificum, primus operis sui Arbiter & Admirator; primusque passus est quas infudit ipse pulchritudinis vires. Hæc est illa, si quæritis, speciei ordo, unde res non mollitiem, sed robur simul & ornatum mutuantur. Nihil aliud mihi videtur pulchritudo, quam consummatio, flos, & maturitas cujusque. Illi pulchre & splendide esse censeo, si quid id totum est quod esse debet. Aspice ut innatus idem ipse vigor vires affert & speciem lacertis; ut incoctus in gemmis rigidas inter scintillas pariter emittit & molles radios; ut vegetus in imo succus una fœcundat, & exornat æmula Smaragdis viriditate. Ita prorsus (experimur omnes, necdum mirari desinimus) frontem expolit compositus intus animus, ultra omnem fucum honestat ora ingenua cogitatio, & mens defæcata magis quam sanguinem serenat,

Amor rerum & pulchritudinum artifex (artificum more) primus operis sui admirator.

Pulchrum est quod id totum est quod esse debet.

Pulchritudo non mollities, sed vigor & maturitas est cujusque rei.

Idem innatus vigor vires affert, & decus, & robur, & ornatum.

Pulchritudo est virtus quædam corporis, Flos internæ virtutis.

Animæ effluvium

Decor omnis concinnitate seu proportione constat Animæ, scientiæ, & morum corporis.

ſerenat. Pellucet Animus per nativum velum, ut per bombycina vultus virgineus, aut ut per nubem ſparſim radios diſſeminat, & diem tranſfundit obſcurior *Thœbus*. Crederem incolam divinum dignum ſibi metari hoſpitium, aut pro habitu ſuo fingere, teſtudinum ritu, coævum & æquale domino ſuo domicilium: uſque adeo lineamenta Animæ exhibet corpus, ut nulla veſtis diſtinctius videatur artus exprimere. Iſte eſt, iſte illibatæ mentis nitor, qui membra illuſtrat, & lucidis typis artus effigiat, ut Animarum ſimilitudine poſſint Animas ad ſe pellicere; donec primigenia deprenſa forma, & introſpecto numine, luteum illum ſimulacrum pro vili habeatur. Quid enim? Quantula eſt iſta oris forma, quæ oculos detinet novis indies pullulantibus gratiis; quam alteri alter ſtupentes oſtendimus, quanquam rivales metu-

tuimus, admirationis tamen in partes vocamus auxiliatores cultores? Superficies duntaxat, imo color nos capit, imo quædam reflexio luminum, & tenuissima umbra; quæ si diutius admiramur, inter spectandum deflorescit, evanescit. Quantula autem illa compages & strues artuum, quasi circino & amussi fabrefacta? At at! curatiorem cutem ultra homines jactant statuæ fabricamque elegantiorem ostentant ædes quam ipse dominus. Quantulus denique iste, qui supremam corporibus gratiam conciliat nullis pictoribus imitandam, Motus? Sit licet ipso Cœlestium orbium & temporum lapsu mollior & æqualior, sine arte compositus & extra numerum musicum, hoc unicum habet tenuitatis patrocinium, quod dum delectat, ne etiam fastidio sit, transit, & extinguitur dum incipit. At plus æquo videor favere *Amantium* erro-

In colorum &

Linearum seu compagis, motuum consonantia, symmetria & harmonia, consummatur venustas.

erroribus, & pulchritudinis encomiis, qui totum hoc quod in corporibus venustum creditur, veri decoris umbras & conatus esse ducam, potius quam imaginationis deliria, & opinionis nostræ fucum. Ubique & illud quod nos nobis fingimus, non quod cernimus, amamus. Dic sodes unde tam mutabili decore eadem facies quæ tibi sideribus pulchrior, aliis gravis est occursu? unde in his illud tenerum & molle alieni sexus mendacium lenocinatur spectantibus; in illis incompti vultus horridum quoddam & ultra virilem speciem ferox, quodque terreat, maxime oblectet? unde his quod pusillum est, oculosque fugit, quasi bellum magis & delicatulum oculos demulcet; illis quod amplum est, oculosque implet, unice decorum & majestatis plenum videtur? nimirum oris eleganturi versicolor forma,

Corporis omnis gratia aut imaginaria est, & opinionis fucus;

forma, ſicut columbarum colla diverſo de ſitu varioque aſpectu, imaginariam, mutuatur, quam non habet, venuſtatem.

Dicam libere quod res eſt: quæcunque ſit illa quæ paſcit oculos ſpecies, aut imaginaria eſt, ejuſque ſortis quam amittimus, quoties deſinimus blandius ſomniare; aut ſi vera ſit, indigna quæ animam detineat, ſed irritet tantum, admoneat, & alio mittat. Qui poſſit in eo vigere mentis ardor, quo ſolo oculus fruitur, quodque communicari neſcit? neque enim quiſquam, ſpeculorum aut undarum ritu, pulchri ab aſpectu, dempta tamen mentium pulchritudine, formæ quadam contagione affuſum in ſe decus exſcripſerit Deo certe cognatum & menti noſtræ ſimile eſſe oportet, & incorporeum prorſus, quod infra animum hoſpitatur, nedum amari volumus; quanquam iſta cor-

aut ſi vera ſit, tennior longe quam quæ animam detineat, ſed irritet tantum, & alio mittat.

Deo cognatum & Animæ ſimile eſſe oportet, id eſt incorporeum prorſus; quod infra Animum hoſpitatur.

Etiam illa corporis pulchritudo molis expers.

corporis gratia quantulacunque vi pollet, expers molis est, &, animæ instar, tota in qualibet parte cernitur regnare & vagari. Manifesto conspicitur sive Animæ sive Ideæ fluxus & splendor, & nescio quis vigor; qui ultimo sese opere immiscens, totos se per artus diffundit, & in unam sui similitudinem cuncta formans, collectam gratiam in ora & oculos, velut in centrum, transfert & inserit.

Sed quia pulchritudine umbra Amoris tantum umbram parit.

Hic solium habet puer *Cupido*, qui colludit intuentibus, & fulgurantibus ex oculis lasciva face imbuit sagittas, & animatas vibrat flammas. Hic quidem à puero lascivit *Amor*; sed postquam adolescit, sedes & tecla mutat: prius occupans inter mentem & corpus medium regnum aspectum, utriusque confinio innocenter ludit; mox autem in Animam assurgit, puraque fruitur & siderea flamma; aut

ad corpus descendit, & splendore, meteori instar, fallit lubrico & fæculento. Ne sæpius arguam & contemnam, hoc ipso abunde damnabitur hujus affectus infelicitas, quod vis illa magis absentes quam præsentes urat; quod corporis aut aspectus aut complexus semper ad nauseam aut rabiem adigit. Male errantis insaniam *Cupidinis* quis Deus votis affligit suis? Quis cogit id desiderare quo max. fruitur; & quod anxie anhelavit tam vehementer respuere; citiusque seipsum fastidire quam cupitis satiari? Fatetur se non ista quæsisse gaudia, sed ignavum, quæ tandem expeteret, dum oculi potius quam mentis sequitur judicium, cæco impetu in hæc incidisse Sed quoniam hæ umbræ sunt rei ejus quam esurit animus, ad eas, velut deceptæ pictis uvis aviculæ, confertim advolat; sed iis juxta ac pictis dapibus cruciatur

Hujus affectus error sui fastidio punitur.

tur uberius quam pascitur. Agnosco tamen (& qui acerrime declament, vim hanc fortius sentiunt quā negant) has Pulchritudinis umbras amoris quoque umbras parituras. Et sicut in Anima Dei similitudinem, ita in corpore umbram quandam, utrobique numen sub imagine veneramur, & inscia pietate divinitatis proci evadimus. Ita enim mens ad Deum, ut ad Solem oculus: Cujus à lumine hoc sortitur, quod videt, quod nec aliud quicquam aut juvat aut possit videre extra hujus aspectum: cujus tamen plenum vultus intueri non sustinet; & proinde sæpius gaudet refractos radios, & castigati splendoris haurire imaginem, seque per debiles delicias & umbras reficere. Quicquid id est (sive Dei radius, seu Ideæ reflexio, seu Animæ effluvium) quod pulchri nomine oculos animosque rapit captivos, divinum quiddam esse

In corpore divinæ Pulchritudinis umbram, in anima similitudinem Dei; utrobique numen sub imagine veneramur.

Pulchritudo, sive Dei radius, seu Ideæ reflexio, seu Animæ effluvium, semper divinum quiddam est; quippe homini soli convenit pulchritudinem amare.

esse debet; quippe quod Hominis solius proprium sit pulchritudinem carpere & contemplari.

Da veniam, si & ipse pulchritudinis Amore abreptus extra spatium meque ipsum ferar devius, meique immemor. Libet hic subsistere, ubi commorantem invenio *Amorem*, pulcherrima mundi parte, hoc est, in cœlo collocatum.

Hæc inter, irascor istis durioris supercilii spectris (quibus ad authoritatem sanctitatis est nihil probare, qui humanitatis omnia tanquam in luxum solidæ benignitatis errata damnant) qui Deum hunc *Cupidinem*, lenociniorum ac cúpediarum artificem, Tragœdiarum & nequitiarum omnium apprimum poetam vociterantur; quem nos experimur immortalitatis Proxenetam, divinitatis authorem. Hoc pretium simplex iste & sterilis *Amor* molli de luxu re- (Amor simplex & mutus.)

por-

portat: etiam ubi gratia refertur nulla, par in *Amore* ac in Liberalitate proventus est: suam sibi gratiam retulit. Abunde jam mercedis est bene meruisse. His omnibus tamen quasi majus pretium quæritur, pari Amore rependi: ubi concalescentes Animæ, non aliter ac ferrum ferro acuitur, mutuo allisu expergefactas flammas & lucem intermiscent, seque fovent reciproca generatione: uni commutatis spiritibus, alter in altero mutuo vivunt; & cordium in imo, tanquam pellucentibus aquis, repercussi vultus respondent intuentium. Medius fidius nil dulcius est isthoc Amare aut Amari, præter hoc ipsum Amare & Amari.

His omnibus majus pretiũ Amori quæritur: Amore mutuo rependi. Cupido semper gemellus. Eros cum Anterote una connascitur & adolescit.

Nil dulcius hoc ipso Amare aut Amari, præter hoc Amare Amari.

Ubi enim infeliciter amatur, & nostris desponsantur amplexibus Animalia, naturæ quadam necessitate, aut vitio suo ingrata; ubi *Xerxes Platonem*, *Polydorus* statuam,

Lesbia

Lesbia Passerem, quasi solenni matrimonio complexantur, & metamorphosin non optant magis quam subeunt, inque seipsis experiuntur fabulas poetarum, *Amoris* numine transanimati, viquе plastica & propinquitate affectuum conversi penitus in arbores, saxa, volucresque homines: non minimæ felicitatis est (ubi nihil consortionis restat nisi ut idem ipse socii vicem altera ex parte agat) colloquia, responsa, suasque sibi delicias fingere, non ad alienum, sed ad suum arbitrium beatum futurum. Gaudere libet redeunte ad Authorem non irrito affectu; ubi illud oblectaminis reliquum est quod in *Amoribus* præcipuum ducitur, ut *Amorem* redamemus nostrum, & solis instar, reflexo fruamur saltem proprio calore.

Nec minus voluptatis, plusculum vero honoris, affert altera sors, Amari: Vnde

procantur latius homines aliorum affectus, quam suos impendunt. Hoc est enim sine fascibus & sceptro regnum extendere, Deorum proprium hominum in animis. Hoc magnas fortunas & virtutes ostendit, & facit aliorum officio pati potius quam præstare. Hinc tot conspicua virtutum tuarum trophæa numerantur, quot post currus & vestigia tua ducuntur captivi Clientes,

At ubi officiis utrinque contenditur, ubi humanitatis certamen geritur, non Aulicam ad speciem, sed summo cum pudore succumbendi, & metu minus bene faciendi; tum efficitur illa reciprocæ benevolentiæ paritas quam *Amicitiæ* nomine satis noto cohonestavit, sed exemplo nullo, iste *Lycæi* & morum dictator. An & hos reciprocos æstus sensit natalitios, fluxusque suos & refluxus Affectuum *Venus* ostentat? Euge illam, quam

Amor mutuus est reciprocæ benevolentię paritas, Aristoteles.

quam diu frustra cum gladio & bilance justitia molita est, facile humano generi *Amor* inducit æqualitatem: siquidem pares semper invenit, aut facit. Est, ubi fortunarum aut meritorum, sæpius quam locorum, intervalla dirimant Amicitiam. Descendat oportet ad Terras, & numen exuat *Jupiter*, si mortalium captet amplexus. Imo sollicitus ne non satis familiaris vilisque habeatur, infra hominem descendit brutum numen; & contemptu citius quam terrore faciles aditus conciliavit. Si te vis, *Sexte*, coli, non Amabo. Satis docuit *Semele*, quantum sit supplicium, quamque superba pœna, numinis pati congressus. Crede fabulæ: potentiorum cultus tantum inexpertis dulcis, adulationi propior quam charitati, semper suspectus est, quasi plus petiturus quam impendit. Te Ambitio tua, non fides huc duxit, ut me-

Potentiorum superiorum cultus Adulationis aut ambitionis, vix charitatis & fidei res est.

merearis non Amicorum, sed servorũ numero accedere. Jam ergo pares ambo convenistis, postquam tu illum, ille te dignitatis dispendio captavit. Nonnunquam tamen fragrantiori ambitione experimur, humiles dominos se dejicere, & dignitatis potius contumeliam pati, quam candoris decrementum. Deponit Imperatorem *Alexander*, & Amando perdit quos vincendo retulit; sed majori titulos gloria *Hephæstioni* perdit, contentus ut regat *Hephæstio*, modo ipse fiat pars regni sui: *Hephæstioni* reddit blanditias quas ab aliis accipit: *Hephæstioni* dum serviat, alterius orbis & plusquam rerum potiri sibi videtur. Fatemur omnes, *Amor* est blanda & irrequieta cupiditas iis placendi, qui nobis (sive forte, sive virtute sua, sive denique errore nostro) placuerunt. Parum interest, ut ad vitam, ita ad amicitiam, quibus natalibus calor

Severitas est, haud Amicitia.

Amor est blanda & irrequieta cupiditas iis placendi, qui nobis (sive forte, sive virtute sua, sive errore nostro) placuerunt.

calor incepit. Non ideo minus perenni æstu cor agitat, & assiduo verbere pectora pulsat urgetque: ut importunus cultor aut delasset, aut expugnet, aut promereat, & demulceat, officia officiis fovet, & ubique officiis locus nullus est, miser cassis conatibus famulatur, & semper aliquid præstanti similis, obligat benefaciendi vultu mores alterius, anxiis experimentis trepide explorat, & displiciendi formidine metetur placere. Hoc ipsum tamen beneficii loco habet, aliquando displicuisse; unde suos possit mores aut odisse aut refingere. Hujus enim viri simillimum evadere, id est bonum & beatum esse. Quare medico solicitius pertentat intimos pectoris motus: conjecturis peragit mandata; & ignota adhuc domino vota exequitur & explet, antequam ipsum torqueant primis parturientis desiderii stimulis. nec unquam sibi satis-

Barclaii Icon Animarum.

ſatis faciet ipſe, quanquam alteri fecerit ſatis: ut conſtet non aucupandi favoris cauſa, ſed ſerviendi voluptate, inſtinctum hunc moleſtum ſedulo cultorem officiis ipſis oblectare, quaſi huic uni à natura genitum eſſet mancipium.

Quorundam ordo & neceſſitudo vel à natura inſtituta, vel à voluptate ſuſcepta.
Simplicius in Epictetum.

Scias enim quandoquidem adeo ſciſcitari juvat, amandi juxta ac vivendi ſtemmata ac origines. Quorundam eſt ordo & mutuus inter ſeſe reſpectus, vel à natura inſtitutus, vel à voluntate ſuſceptus; ſimilium aut diſſimilium; quo illi conjunguntur, hi diſſociantur. At illud ſanguinis vinculum fortuitum opus eſt; neque ullum oſtentat benevolentiæ meritum, quippe quam invitis pectoribus inditam non admiſſimus unquam, ſed ſuſtinuimus inſcii. Nunc etiam quantum neceſſitati, tantum & onere infert. Ne illud gravius objiciam, quod naſcendi ſors imponat nobis etiam ne

qui

quiſſimorum cultum: & quod amplius adhuc pigeat, apud omnes jure quodam idem & par ubique pro more gentium affectus vulgaris exigitur; qui cum detrimenta non patitur, incrementa quoque non capit. Ignoſcant mihi manes meorum, ſi longe ſanctius *Amicorum* nomen venerer quam *parentum. Amori* ſane totum hoc debemus quod parentibus, traduci facilis pietatis errore, tribuimus: ex eorum enim amore mutuo, non ulla erga nos charitate quos nondum facturos niſi ab oraculis noverant) hoc accidit nobis lucis beneficium ſortiri. Nos quoque ſimili ἀστοργίᾳ lucem videre gaudemus, non parentes: utpote, qui parentum pariter ignari, alios quoſvis (quaſi genitores exſtitiſſent, aut æque licuiſſet exſtitiſſe) blanda pietate proſequimur. Tantum & ætatula iſthæc philoſophatur, non eſſe nos hominis, ſed humani generis

Amicorum quam parentum ſanctius nomen.

ris pignora, omnibusque natos; Rerum naturæ teneri gratias cum homine agere. Neque vero domesticas Amicitias accendit alitque propria cognatio, sed consuetudo, & suavis illa Calamitatum & errorum societas, & ob communes miserias gratitudo. Fallor, aut propinquiore cognatione junguntur Amantes, & tanto arctiore nexu, quantum naturæ præpollet ratio; & major decreti proprii vis est, quam sanguinis: Eo siquidem firmius quo suavius quisque sibi paret, & legibus suis obtemperat. Verum utrisque his in unum conspirantibus, quam prono, quam placido instinctu animum impellit iste affectus, qui arbitrium nostrum tacito consensu cum natura fœderat? Si cujus ad Amorem (veluti ejus ad exemplar & proplasma, formante natura, componente industria) & geniti & instituti sumus, si quorum sidera

Arctior voluntatis quam sanguinis nexus, quantum naturæ præpollet Ratio.

dera ſocialibus flammis prius amplexus miſcuerunt, ſi quorum ſpecies naſcentibus nobis congenitæ ſint (ſpecies enim aliquas, aut tuendi aut ſignandi cauſa, depinxit in Anima rerum parens, quales in membris ſolet mater parturiens) ut avide prima haurimus ora jam inde ab utero familiaria, & certius quam longa conſuetudine nobis nota! ut imaginem hanc, quaſi ex Animis noſtris ſurreptam, repoſcimus! ut hujus ſpiritum & voces, quaſi vitales nobis auras, imbibimus! ut indeliberato impetu & ſine blanditiarum mora concurrimus, quaſi diutina ex abſentia & divortio redeuntes in gratiam Amatores! Fœdere ſe mutuo obſtringunt, nec expectant dum ſauciant, liberrimo nexæ mancipio Animæ: ut qui Sacramenta dicunt, aut ſyngraphas obſignant, nec legunt; ne poſſint ſacros nexus aliquando revellere, & placi-

ta refigere ſua. Iura hæc non ſuo, ſed alterius conſenſu rata habuerunt; adeoque ipſum conſentiendi arbitrium & totum jus ſui in alterius arbitrium & poteſtatem dediderunt.

Amor Deus eſt.

At ô te Deorum minimum, Numinum max. *Cupido!* minus meritis eſſe crediderim (ſi quid majus tamen eſſe poteſt) quod te Deum fingunt audaces Philoſophi, Poetæ. Quanquam illud Dei habes, ignorari, & probra ſacra ab hominibus referre. Illud quoque Dei habes, tacito influxu homines ducere, ut motus ſubeant, nec ſentiant, tuos, aut etiam invitos trahere: cui contrarii omnes affectus Majeſtatis ad nutus ſatellitia præſtant & obſequia. Quoties tibi jocari libet, demittunt ſe turpiter, ſuperbi, fortiſſimi lucida oculorum Tela formidant, Avari rapiunt munera quæ aliis ultro perdant, & derepente facundus illiteratus hæres,

hæres, non emit amplius cum Poetis una poemata, ſed ipſe furit, & pangit. Vt alta veneratione ſupprimam Dei cætera, eſſe te circulum, æternum, immenſum, totumque occupare providentiæ munus iſtud, *præeſſe & fovere.* Hoc unum fidem mihi Numinis facit, quod ſola hæc religio vel impiis verecundiam incutit. Ita procantur quaſi rem divinam facerent : vultus deficiunt, veſtes circumſpiciunt & ad omnem reverentiæ habitum ſe componunt. Quorſum? ut Dominas tanquam Aras adeant. Imo vero etiam ut decenter abſint. Nam præſens ubique fingitur intereſſe quicquid Amamus. Operum Arbiter, virtutis & ingenii Adminiſter, & faſcinorum omnium auſpex, à quo navigaturus ſerenum petit, peregrinaturus reditum, pugnaturus deditionem, & prædam quam illi devoveret, Poſthac liberum ſit *Amantibus*

bus mutuatis è cœlo metaphoris ſalutare, & ſibi invicem reverenter blandire iis nominibus, ſub quibus ſolent Diis immortalibus ſacra & cultus peragere.

Neque hercle quiſquam eſt qui tam facile Deo Numen invideat, qui ſine cæde placandus eſt, nec reliquorum ritu numinum, beſtias poſcit ad victimas, ſed alacres cultores pro hoſtiis habet; flammaſque & aras, ne deſint Templa, humanis pectoribus erigit; imo flammas ipſe ſubſtituit, & in ignem conversus Deus creditur cultus ſuos curare. Ita eſt, quoties emittit ſuſpiria mœrore obductus *Amatorculus*, ignem mihi exprimit nube conſtrictum, tonitruque & murmura ingeminantem, & denique in fumos abeuntem. Quoties lacrymas exudat & excoquit gemitus, *Ætnæa* cogito incendia, & *Veſuvinos* æſtus inter nives cinerumque fumos exundantes; aut illos in-

Ignis eſt.

intueri videor medio in mari crateras. Quoties brevi ardore flammis ſcenicis ſe venditat commentitius *Amor*, fictileſque faces & vana Meteora, æmulos cœleſtium lampadum ignes in homine agnoſco. Quid quod Ignis ſorte ſoli humano uſui inſerviat & Deorum cultui? Quid quod una cum calore lucem emittat ingeniis, ut non ſolum *Bacchus*, ſed & *Apollo* Amatoriis à flammis natale ſortiantur? Quid quod ſæviat in obſtacula, & ab impedimentis vires trahat? quod injuriis & offenſis velut aquis aſperſus alatur? Hos certe ætherei ignis mores exhibet, quod urit & reficit, quod immortalis ſibi ſufficit, nec pabulo egeat; ſcilicet ſeipſo contentus ſui pretium eſt *Amor*: quod inviolabilis & ſordibus nullis immiſcendus, crimina, quæ non admittit, expiat & tollit, *Veſtalis* foci virgineos vendicat honores. Hoc denique

habet

habet cœleſtis ignis, quod in mundi cuſtodiam ſupremus orbem circumambiat; quod ſumma occupet, cæteroſque tueatur & claudat affectus. Vnum iſtud diſſimile oſtentat, quod infra ambitum ſuum vitali incendio animalia educat & foveat. Ita duobus æquiparatur *Amor* eorum, quæ infra rerum hunc circulum vel ſupra ſunt, puriſſ. potentiſſimiſque, Deo & Igni.

Ita Amor fingitur ſimilis duobus eorum, quæ infra rerum ambitum vel ſupra ſunt ſubtiliſſ. puriſſ. potentiſſimis, Deo & Igni.

Illud autem inter *Amoris* miracula referendum maxime attonitos reddit; quod homines aliquoties, juxta ac Telluris viſceribus ſubterraneus ignis, ſerpenti late febre ardeat, nec palam luceat: ut cum flagrare ſentiamus, nec unde accendi poſſit ulli videamus (niſi ſiqui opinemur congenitum ipſis medullis incendium, atque hoc victi experimento Animam eſſe Ignem fatemur) etiam flagrare negemus. negamus etiam, quia mirari non

Amor occultus, ut Ignis ſubterraneus ardet, nec palam lucet.

non libet, illam ſphærarum, & parem huic Animarum, concentum ; ubi quæque ex adverſo proprios motus ſubit, & tamen eoſdem capit, quaſi communi quadam intelligentia regeretur. Stupemus uſque unde cordium fibræ, æque ac Teſtudinum nervi, tanto conſenſu ſibi invicem conſonant ; ut alterius trepidationibus ſine plectro perculſæ, ſine Artificis pulſu commotæ tremulæ alterius fides reſpondeant. Ad hanc obmuteſcimus, inſcio Cythariſta, Symphoniam : & juramus fibras has nervoſque iiſdem viſceribus aut olim extrahi, aut adhuc tendi. Damus illud medicis, motum eſſe aliquem conſenſum in corporibus (artis ſuæ non vile patrocinium ;) eundem jam in Animis pro explorato habentes.

Motus conſenſus eſt ut in corporibus ita in Animis.

Nec amplius dubitandi pudore torqueamur, audacter pronunciantes cum *Platonico* conviva *Magum* prorſus

Hinc Amor Magus.

ſus eſſe *Amorem*. Unde occulto tactu ſemina & flammas concipiunt Animæ? unde *Amantes* veneficiorum plane per imagines & ſimulachra urunt & liquefaciunt ipſa extabentium hominum præcordia? unde formoſi oculi, quantum vel Baſiliſci, faſcinant intuentes & morſicantes aſpectus, radiiſque ſeſe inſinuantes implicanteſque alterius radiis complexus innectunt, & catenas quibus devinciunt reſpicientem. Quid aliud eſſe dicam molles illecebras, quibus lunam de cœlo devocavit *Endymion*? Quid aliud lenocinantes gemitus quam magica murmura, alloquiorum philtra, numeroſque Amatorios? Quid aliud quam horrendos modos, qui afflatu quodam attonitum reddunt, & cantando rumpunt audientem? Quid aliud munera quam faſcina, que blandum virus geſtantibus infundunt? Neſcio an magis in eo

eo quod Amatur demirer validos attractus, an in *Amanti* obsequiorum delineamenta, & incantandi blanditias, contra quæ nec istud relinquitur, quod contra veneficia, remedium, ut diris & execrationibus obviam eamus: neque enim obnunciare velimus aut obsistere pereundi deliciis. Tota vis, mehercule, magicæ in *Amore* sita est; cujus hoc miraculum fertur, res invicem attrahere & commutare ex quadam commutatione naturæ. Eo quod Mundi hujus membra, ceu Animalis magni artus, ab uno Authore pendentes, ab unius naturæ communione, quasi commeante cuncta spiritu copulantur. Ecce autem, arctissimæ unionis ad argumentum, in globum colliguntur, ut qui ab uno in unum redire contenderint. Hac rerum devinctione & commercio secreto fit, ut mutuo Animarum attractu *Amor*, tanquam con-

contagione contractus morbus, ſanos potiſſimum invadat, mox tamen dulci malo ſponte magna ceſſuros: ubi mollia vincula & compedes quaſi ſericas Captivus arctius complectitur, quam ab iis ſtringitur; & æque ac catena ipſa neſcit amplexus quibus fruitur.

Operis argumentum in tranſitu contexitur: eadem philoſophandi ac procandi methodo proceditur, ab oſculis ad amplexus, ab umbra & obſcuro aſpectu ad intimos intuitus, ab effectu ad naturam & inde ad naturæ cauſam

Videor mihi irrequietos *Amantium* æſtus pati clarius quam deſcribere, & argumentum meum agere prius quam exprimere. Antehac ſimulachris & ſomniis leviter illuſus quod conſectabar ignarus, furoris recenter inſanientis vices & fluctus ſuſtinui verius quam delineavi. Ut primus *Amaſii* vultus, rudi haud imagine, ſed imaginis umbra, infecit ſanguinem, figuravit cogitationes, ſignavit Animam, typiſque ſuis mentem excudit, totum denique hominem occupavit, & ſe compoſuit: non aliter tamen ægro in pectore, quam jactatis ſub undis, turbida

bida ac visenda occurrit incerta species, & umbra, qualis fingitur apud inferos, evanida & pervicax, quæ adeuntem fugit, & inter amplexus elabitur. Mox amoto leviter *Cupidinis* velo, & conspecta, quam solet avide à procis conspici, forma divina delibatæ felicitatis, molesta (ut fere omnis est) inscitia injecit mihi curam, quærendi singula, quos mores, quasque dotes, quas sedes, quamque familiam jactitet, aut quam prosapiam. Hoc enim primum & ultimum solet esse in Amantium curis & gaudiis, ut recolere anteactos lusus & rudimenta Amorum, ita inquirere parentum in annos & onores, quamque nobilibus initiis crevit Amicitia retro fabulari.

Tot quasi ansis & gradibus investigantur, more Amantium, effectus & vires Amoris, dotes & insignia, quibus convenit Amare, quo modo & lege quem in finem, quosque gradus & species Amandi.

Quanquam magnitudinis & vetustatis indicium sit, adeoque multis profuit in religionem sui origines habere Annalium fide superiores,

Inde indagantur definitiones & naturæ

res,

Vltimo ascenditur ad origines & causas amandi.

res, & oblivioni tanquam æternitati traditas; referre nobis liceat sine piaculo, una & venerari, primordia *Amorum*: & sane feliciter confusa, consecrante omnia antiquitate, pro more fabulam invenerunt, aut Cœlum Authorem. Audio, nescio quæ præludia *Amorum* huic prototypo in mundo, hujusque orbis agitasse Animas in proscænio. Audio mentes genitalibus ex astris proseminatas, nunc denuo natalium siderum mores æmulatas & coitus. Quoties lascivientes planetæ quintili aspectu sibi mutuas blanditias faciunt, & propiore sese flamma accendunt, tum procari homines: quoties conjugalibus radiis miscent amplexus, & *Hymenæos* ineunt, tum pronubas tædas hominibus proferre, denique non docere tantum & bene ominari, sed lenocinari in terris & desponsare mortales. Missa tamen argumenti mol-

Amicitia & complexus hominum non ex conjunctione Planetarum, sed ex cujusque naturæ impetu tergemino oriuntur, sive sui ipsius zelo,

mollioris lascivia, si in re minima philosophari mihi integrum sit, non cœli iste est, sed pectoris calor indigena, qui congregat homogenea, & societatis ardore inflagrat hominem aut suiipsius zelo, aut infirmitatis tuendæ studio, aut sui communicandi consilio.

sive infirmitatis tuendæ consilio,

Primum illud cuique natura quasi singulis Tutelare numen & universis communem Animam, unde quicquid partem sui refert, eo ipso cognationis vinculo illi devinctum tenetur. Hinc superiora inferioribus mutua necessitudine connubuntur. Hæc ista arctissimo nexu complectuntur, ut exemplaria & præsidia sua: Illa hæc tueantur, ut ministeria denuo, pridē opera sua. Æqualia autem æqualibus facillime congregantur, quippe sine potentiorum metu semper infido, & sine dissimilium rixa. Quæcunque naturæ communione fœderantur, eo

eo lætius consortio frui putandum est, quod vel ante societatem maxime conjunguntur.

Si quis autem suspicetur tenuitatis ad præsidia vocari socios, & rogandi genus esse *Amare*, Hominisque proinde amplexus similes illis hederæ ac vitis, tantum quærere fortiora sustentacula quibus incumbant; videat hujus ad imbecillitatis patrocinium, puerum fingi ipsum *Amorem*, puerosque prorsus omnes & fœminas, & quicquid est infirmiorum, ad *Amandum* faciles maxime & proclives. Experiatur, humano generi ipsas virtutes ascisco tantum inter vitæ necessaria, & aut ambitionis utensilia, aut inopiæ esse subsidia. Sciat omnia propinquitatis vocabula, esse revera auxiliorum nomina; & diversæ vitæ commoda intelligi quæ sanctiss. titulis cohonestamus: hæc sunt quæ Amantissime compellamus (si

(si fas sit fateri) fratres, sorores, & parentes: neque aliud quicquam *Amicus* censetur quam asylum & peculium.

Postremo, si sui communicandi benigno pruritu hominem ferri existimamus, & Dei ritu, cujus similitudine gaudet esse sui largitorem; quod generosius est profecto censebimus, digniusque sociali & sancto hoc Animali, quodque omnium proxime cœli ad ingenium accedit, influxus libere emittere quam recipere. Homo etenim quisque, ut cætera animalia homini, ita & ipse genitus est, non sibi; aliisque natus gestit se alteri accommodare. Quantum quemque nostrum pudet inopiam fateri, tantum juvat bona sua communicando ostentare, non mendicare aliena. Hinc experiri est avidos benefaciendi animos in partem felicitatis vocare socios, plane quasi alumnos, &

Sive sui communicandi studio.

& beneficii loco ducere, Humanitatis ſibi materiem & licentiam concedi. Amplius ſecundæ fortunæ quam adverſæ ſolatium præſtat *Amicus*. Non adeo inique mecum agit ſidus meum, ut deſint mihi hujus liberalitatis experimenta, aut ut aliunde conquiram argumenta: tametſi hæc ipſa gratitudinis confeſſio ſeſe damnantis, quod lætius confertur quam accipitur munus aut rependitur uſpiam, ſatis teſtatam facit humanam indolem unam hanc legem ſibi dixiſſe benefaciendi, & Animi magnitudine reſpuiſſe jura gratitudinis. Illud ſcilicet ex animi copia profluit, hoc à neceſſitate extorquetur: in illa gloria & decor tantum majoris, in hoc reverentia & pudor velut inferioris. Errat miſere, ſortis ſplendore perſtrictus, qui ægre patitur munus, nec ingrate facit, nec ſuperbe ſed adverſus ſortem magnificus, & quadam

Lætius confertur munus quam accipitur aut rependitur.

dam

dam humanitatis lucta fortis ostendit malle se esse muneris authorem; & volum munificentius impendit priusquam donum accipit. Cum ergo hos videas ad serviendum quasi genitos, illos ad fovendum tuendumque; non tam fortunæ quam naturæ & benevolentiæ utramque paginam versas; ut eos superiores eosque liberaliores esse potius agnoscas qui hominem impendunt, quam qui nullo negotio munifici bona permittant effluere: quare constat ubique hunc *Amoris* libentius descendere quam surgere ignem. Imo semper descendit (modo excelsioris sit & amplioris Amare) & prono decursu eademque declivi serie per cognationum ordines propagatur hic affectus, quemadmodum ipse Homo

In duo se distribuit humanum genus. Hos ad serviendum, illos ad tuendum quasi genitos utrinque benevolentia mutua experitur: Illi vero liberaliores qui hominem, quam hi qui bona impendunt.

Enim vero eodem ordine & apparatu quo regna extruuntur, conditur *Amicitia*; & per sanguinis rivos

Amicitiæ origo & causæ: eodem ordine quo regnum conditur.

Amicitia ex Amore ſui proſerpens ad alios.

decurrens calor, extra parietes privatos familia ſerpit; mox, perrupta quaſi æſtu vena, ad affines & concives latius evagatur. Redeundum enim eſt ad eos (ne videar dignitati *Amoris* magis conſulere quam veritati, aut graviſſimo crimini ſim obnoxius, qui aliam à populo auſim amandi legem inſtituere, & contra ſeculum recte ſentire) qui nobis nos eſſe ſtatuunt Amandi exempla, eja & cauſas. Hoc ſcilicet Benevolentiæ meritum eſt, impenſe ſibi velle: Hoc Amantis ſtudium, ſeipſum in alio emerſum eruere, liberare, & blando calore educare, vique quadam vitali omnia ad ſui nutrimentum rapere. Vnde mirum non ſit virtutem, quæ neglectum ſuiipſius præcipit, ſpretam jacere & deſertam. Ne pudeat tamen aliquando Amari, quaſi hoc eſſet ludibrio haberi, & ſub perſona officioſa negligi; ſcias, improbe

Amare,

Amare, nisi qui seipsum diligit: neminem quoque seipsum Amare ut sibi prosit; quanquam idem qui amat, prosit vel inscius. Ingenua itaque omnis philautia est, qua quicquid sumus, aut quicquid esse velimus, quasi aliqua cognatione conjunctum, aut affinitate conjungendum, benigne prosequimur. Urget omnes ista quorundam Ambitio (qui Gentis insignia & famam majorum titulis in suis ponunt) ut quod illustre sit, continuo corruptis fecialibus, in nostram referatur cognationum Tabulam. Sic æmulæ urbes de *Homeri* laudibus in jus iverunt, & bellum indixerunt ἄσπονδον, quasi de imperii promovendi finibus. Hinc, quod præcipuum mortalium præsidium est, Philautiæ max: obnoxios prima face accendit virtutis splendor, & quod numen colit cultus suos meruit: Cujus ea vis est, ut nemo

Ingenua res est Philautia, qua quicquid sumus aut esse velimus impense prosequimur.

mo adeo conclamatæ ſit improbitatis, qui non voto & ſuffragio, & pene dixeram, animo bonus ſit; & virtutem quam nolit exercere, exercuiſſe velit; quamque in ſeipſo male patitur, in altero complectitur.

Ex hoc gemino quaſi impetu naturę & rationis, primus rationis impetus fert ad id omne quicquid eſſe velimus; hinc primas inter Amoris cauſas Virtus & virtutis umbra, quotquot ejus ſpeciem præ ſe ferunt.

Quo nos primus hic non naturæ tantum, ſed rationis impetus prorıpit? Ecce ſponte decepti, non virtutem tantum, ſed quicquid virtutis præ ſe fert larvam & ſpeciem, proni adoramus. Modo difficultas illa (quæ ſolet ſacro horrore munire virtutis iter, & profanum vulgus arcere) propellit & illicit blandis injuriis. Labiorum mella liquidius haurimus aculeis interpugnantia. Illud ad dominæ limen excubare, viliore ab rivali repulſam, contumeliam pati, ſicut & digitum premere, labra morſicante oſculo vulnerare, futuræ voluptatis aculeum quendam & ſtimulum emittit.

Modo

Modo etiam raritas (quæ virtutibus, ah nimia seculi pigritia, pene jam propria videtur) nobis ipsa monstra commendat, & quicquid de transmarino deforme.

Nota quoque illa Amantium lenocinia sunt, quæ inter virtutum umbras præcipuæ habentur: Laudes, quas speculo & pyxide chariores ducunt fœminæ quibus tanquam odoribus, homines juxta ac Dii placantur, quam facile arte illud obtinent, ut nos nobis placeamus simul ac aliis! quam pretiosis blanditiis illud efficiunt, quod omnium etiam modestissimorum in votis est, placere castissimæ Matronæ! & quæ fugiunt Amari, ambiunt tamen amabiles videri. Egregium utrumque virtutis argumentum. Certius tamen illud *Laudare*, quam *Laudari*. *Laudari* enim solent, idque flagitant max. immerentes, ut fucum deformes: sed *Laudare* Laudes,

nemo poteſt, niſi qui laudandus eſt ipſe. Eadem facit aut facere voluit qui probat, & alienis faſcinoribus clareſcit; ut qui erigit Herois ſtatuam, erigit ſibi virtutis monumentum. Hoc enim grandis inſtar meriti, virtutes non exercere, ſed mirari & colere. Hæc ſunt illa *Cupidinis* Tela plumis ſuis armata, quæ dum demulcent, ſævius vulnerant; & ſagittarum dum more eminus feriunt & valide, à longe remotos & abſentes transfigunt. Verum adulatione præfari, & captare benevolentiam, ſolennis Rhetoris & procantis ars, nihil aliud mihi videtur agere quam ora nobis exoſculanda prius illinere ceruſſa, quæ dulce ſemper virus inſtillat, & furtim exedit baſia.

Inter virtutes illæ præcipue utiles Amorem faciunt, vel quæ humanitatem exercent, ut

In tantum ſumus homines gloriæ & virtutis Animalia, ut vereor ne parum deceat fateri inter virtutes nos ſedulo colere illas utiles, ſive

quæ

quæ humanitatem exercent & invitant, utpote modestiam, æquitatem; sive quæ humanitati præsunt & tuentur, ut fortitudinem & munificentiam: quibus quoties eorum fructus minime ad nos perveniat, aliorum vice gratiam referimus. Vt autem cæteris virtutibus æmulatio, ita munificentia nostros conciliat affectus. Quanquam illius majus prædicatur meritum, quo minus in accipiente meritorum est: quod totum non judicio, sed favori acceptum referatur; quod nostri causa accerseret benefacienti contumeliam. Hac liberalitate expergefacta, illa ex altera parte omnium sinu ingenita respondet Liberalitas: & quanquam primo forsan iniqua æstimatione propter beneficia donantem in pretio habuit, mox tamen munera propter authorem diligit, qui illum Penatum & Parntum indlgendi Ani-

modestia, lenitas; vel ei præsunt, & nostri patrocinium agunt, ut fortitudo,

Liberalitas.

mum extra lares proprios exhibuit, & nutritia pietate alienos sinu suscepit, neque aliter quam cognatos fovet. Hic victa succumbit gratitudo & cum sentiat nihil reponi posse preter ipsum hominem, Patronum uti Numen tenui cultore rependit. Neque vero mihi videtur ingenuus is Animi ardor, qui continuo beneficia quasi debita regerit, & dona solvit ut nomina deleat, & rationes utrinque constent; quasi muneris tantum usura ageretur, aut fœnoris liberale quoddam aucupium. Non pie, sed superbe facit, qui ægre se devinctum patitur. Hoc est munera refellere, retundere, non accipere: hoc est majore cum fastidio, quam gratitudine, munificentiæ miram luctam & opes jactare. Sed postquam beneficia nihil ultra quærunt quam recipi, solus ille novit Liberalitatem in accipiendo exercere, qui candide interpretatur

tur, & nihil retribuit nisi gratum animum. Neque opinatur hoc liberalitatis suæ pretium esse, sed alienæ pignus. Ne quis tamen verba hæc tenuitatis meæ aut ingratitudinis patrocinio conficta suspicetur, sciat Animum me induxisse meum, ut credã eo candore Amicos donare, ut qui solverent tantum & deberent, ea libertate dona reddere, ut qui sponte largiuntur. Hæc beneficia, hæc sunt *Cupidinis* Tela illa, quæ aurata cuspide splendidum sed & fidum vulnus infigunt. Potentior sane sub auro quam sub plumis, imo quam sub numine, procatur *Iupiter*, sunt enim munerum Idiomata ab omnibus intelliguntur; sed majestatis dignitatisque characteres, & rhetoricantis pennæ blandimenta, paucis perspecta sunt.

Beneficia Cupidinis tela auro armata.

An ex hac facilis Animi humanitate provenire dicam benevolam commiseratio-

Ex liberalitate oritur commiseratio, quę

pectus emollit, dein signat imagine.

nem, quæ pectus tanquam ceram emollit, deinde quavis signat imagine? An ex hac mentis amplitudine superbam illam benignitatem, quæ dum munificentiæ locum quærit, miseros valde diligit, felices fastidit? An hinc profluere credam generosum fastum, qui demissa genua & capita ardentius ambit quam amplexus, & ea magnifica conditione amat, ut ne redametur? Seu potius mollem hanc appellemus verecundiam, similem eorum qui alterum tantisper sustinent intueri, donec respexerint.

Ad virtutes accedit pulchritudo, quæ exhibet ethicæ animatum systema, & corpore exprimit expingitque omnes virtutes, prudentiam, fortitudinem, justitiam, temperantiam.

At ô te divinissime vatum *Plato*! Fatemur hic mirabiles jactari toto de corpore *Amores*, ubi se spectandum exhibet virtus; ubi sanguinem lacte attemperat Animi candor genasque purpuret verecundia; ubi liberalis frons hospitio quasi excipit intuentes, & oculorum trajectus quasi sparsa numismata colli-

colliguntur; ubi compositi vultus disciplinam sentias gravitate sua increpantis & restinguentis faces, quas in te decore excitarat; ubi sagacis oris dictata animadvertas, & tacita quædam prudentiæ consulta haurias; ubi redactas ad legem agnoscas, quadam justitiæ lance, æquabiles, uti morum, ita & artuum vires, & animatum Ethices systema oculis tractes; ubi, cum lucida conspexeris membra, quasi gemmas, membris appensa in ornamentum simul & ministerium, solidæ venustatis prope concretam fortitudinem miratus exclamabis, Huc Retia, huc *Vulcane!* Ecce iterum deprehendimus coeuntem cum *Venere Martem.* O formam imperio dignam non unius orbis! Gratias agimus *Iovi, Iovisque* Aquilæ, quod tantam pulchritudinem Terris non inviderit. Poteris hinc, O Sanctissime *Plato*, raptus & Philosophiam petere, & pu-

Hinc nominatur virtus corporea.

puriorem Ideam oculis quam cogitationibus tuis uſurpare. Potes ad tantam genarum lucem, O *Socrates*, juventutem ablegare, velut ad ſpeculam, comendam & excolendam. Licet & tibi, O *Eudoxe*, deſpecto ſole, ad hoc lumen intuendum conditum prædicare humanum genus; & vel oculorum damno claras haurire delicias. Hujus aſpectus, vel *Orphei* lyra potentior, poterit feras & Philoſophos domare. Hujus ſplendor, vel ipſa luce jucundior meruit, *Phœbi* vice, non Aquilarum ſolum, ſed mortalium fœtus probare, educare. Jurarem prope Animas, quaſi cadentes ſtellas, ex aſtris defluxiſſe, cum uſque adeo fulgorem omnem deminentur. Hæc ſunt *Cupidinis* Tela oculorum luce imbuta, & flammis vibrantia, quæ micando urunt & pungunt.

Omnis Amor ſimilitudine comprehendi-

Sic quicquid conſpicuum eſt, cuicunque ſimiles eſſe veli-

velimus, nos ad ſe rapit, eodem ardore quo illa ad nos trahimus quibus jam ſimiles videmur. Petimus damuſque viciſſim huic inſaniæ veniam, qua idem viri agimus quod pueri & noſtras in ſpeculis imagines ad oſcula & amplexus petimus. Non unius *Narciſſi*, ſed humani generis fatum eſt, effigiem ſuam perdite deamare. Æquum eſt prorſus arctiore zelo alterum eundem proſequi, quam vel parentes aut pignora, quæ tantum ſunt partes noſtri, quam vel artifices opificia ſua, quæ ſunt artis pignora & ſimulachra. Indulgenda eſt hæc aviditas, qua conſimiles depaſcimur; ſiquidem & Animis lex ea ſit, ſimilibus nutriri. Quare non miror tantas lenæ conſuetudinis vires, ut non tantum erga corpora, ſed erga loca ipſa & inanimes nugas, tanquam conſortia conciliet homines. Vnde eadem mora quæ formam carptim devenuſtat,

tur; proinde omnes amamus vel quibus ſimiles eſſe velimus, vel quibus ſimiles ſumus. Ex priori, prælibati iſti Amoris ſtimuli, ex poſteriori conſurgit primo ipſa ſimilitudo,

deinde conſuetudo.

nustat, deformitati decus adjiciat; siquidem oculus Animusque specie imbutus familiari desiit videre, nisi per fucatum vitrum, quod horrorem leniat. Ita & familiaritas, sine qua vel presentes peregrinamur, hanc vim consuetudini apportat, unde germanos mores formet. consanguinea studia quasi reciproca generatione finget, animumque animo adaptet, ut suavius liberiusque cum alio quam nobiscum ipsis versemur. Quid? Carnificina est, non sodalitium, metu semper displicendi, perverse omnia, & vultus ad speculum (quia ad alterius mores non licuit) reverentia congressus componere, voces tanquam aurum trutinare antequam impendantur, præmeditatis gestibus, indicto conventui interesse, & velut in publico versari.

Familiaritas.

Sed quid illas refero cognatas species, sive à natura, sive ab arte, sive à consuetudine

Similitudinis quoque nomine Amor. Omnis deniq;

ſuetudine in Animis leviter depictas? quum his omnibus vivam imaginem inurat pectoribus *Amor*, cujus vi ſola, emigrante dudum Anima, agitantur & vigent. Bene conſultum eſt *Amantibus*, quod vel invitos liceat Amare. Cum non tantum ſimilis, ſed tecum idem ſit, inſcio certe tibi te ſine venia ſurripuit. Nil opus eſt ut vices repoſcat, & Amandi debitum ſi hoc nihil moveat, quod ſimulachrum, quod mancipium tuum ſit, tuoque in cenſu numerandum, quod tui cauſa animam & libertatem emiſit; ſi nihil terreat impietatis, homicidii crimen; naturæ tamen neceſſitas accendit ex *Amore Amorem*, & ex flamma flammam. Noluit tamen vim iſtam Natura indulgere *Amori*, ut ſimulet, aut ſimulatus ut uret aliter quam pictus ignis: mentiantur enim quantumlibet vultus, frons, geſtus, aut ſe, ut in pictis omni-

ſimilitudo per ſpecies ſive à natura, ſive ab arte, ſive à conſuetudine depictas in animo.

omnibus evenit, nimia imitandi æmulatione, aut inertia sua prodat simulatio. Si nondum agnoscas hominis pretium esse *Amorem*, ut saltem avaro beneficii nomine admittas, scias, in se complecti beneficia omnia quæque facit, quæque facere non valet, & votis plusquam omnia; sine quo vel ipsa beneficia sorti attribuam & fato, non homini & inventa potius censebo quam accepta; cujus unius munere etiam pauper liberalis est, quoties nihil donat, sed munifice optat. Quo uno nihil majus à mortalibus Dii petunt & reddunt. Ecce omni herba potentius philtrum, *Si vis Amari, Ama.*

Vt autem indigna res est amandi rationem exigere & reddere: ita dignior ille *Amor* est, qui ut flores quidam, sine semine provenit, & hoc habet æternitatis, absque causa exsistere, cœliq; more moveri non visenda Intelligentia.

gentia. Hoc est, agnoscimus, hoc est totum natura Amatorium similitudo, ut manifesta, ita maxime occulta, quam sympathiam nominavimus: unde sine propinquitate & consuetudine, propinqua & familiaris Anima animæ considet & contesserat; ut Planum Plano adhæret (si qua Mathematicis fides) solo concinnitatis glutine, nunquam revellendum. Videtur gemellas producere mentes natura, & mentibus socios assignare, ut umbras geniosque corporibus ut coævas Arboribus suis nymphas: hinc invitis natalibus, eadem astra, eadem fata subeunt homines, & plane gemelli prodeunt. O par Amatorium nobilius Gladiatorio spectaculum; ubi liberalitatis duellum & lis tota in officiis geritur! In hoc uno discordes se produnt affectus, quod pro altero uterque solicitus, odia & metus exercent; utrique, quasi alterius bile

Hoc omne est Amatorium, similitudo (inquam) sive manifesta, sive occulta, quæ dicitur Sympathia.

Fidum Par.

suffusi,

ſuaſuſi, eadem cum altero cernunt & judicant; utrique, quaſi eodem magnete imbuti eodem ſe convertunt, eodem tendunt, & connituntur: alter alterius vultus induit, vel ſpeculo fidelius; alter alterius mores imitatur, vel Paraſito expreſſius; ut ſit tam ſimilis ſibi, nec ipſe.

Hæc indignatus balbutientem *Cupido* Calamum ſurripuit, & avolavit.

FINIS.

INDEX.

Bene-

Ho-

